

Az Új Magyarország

A DEMOKRATA-LIBERÁLIS POLGÁRSÁG LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 180.000 K	FŐMUNKATÁRS:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
EGYES SZÁM ÁRA: 4000 KORONA	VÁZSONYI VILMOS	BUDAPEST VIII, FŐHERCEG SÁNDOR UCCA 19
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON		TELEFÓN: JÓZSEF 12-76

A nemzet klotürje

Irtta: VÁZSONYI VILMOS

Már a házszabályrevízió 1904 novemberében lefolyt vitájában felismerték az összefüggést a választójog kérdése és a klotür között. Az ellenzék felfogása szerint a szűkörről választójog és a nyílt szavazás: klotür, szemben a választójogból kikeresztelték és a választási szabadságban korlátozottak tömegével. — Ez a nemzet klotürje. A parlamenti klotür csak akkor lehet jogos és megengedhető, ha megszűnt a nemzet klotürje, a választójogba betódulnak a tömegek és választójoguk szabad gyakorlása biztosítva van.

Nem kisebb ember, mint Csernoch János, jelenlegi hercegprímás fejtegette ebben a házszabályvitában az általános választójog követelését, különös tekintettel azokra, akik védőkötélzettségüknek eleget tettek. Azt mondta: „Az a katoná, aki véret ontja, aki kész és köteles életét bármely pillanathban feláldozni a hazáért, annak az adója talán kevesebb, mint annak az embernek, aki gazdagságából és felesleges pénzéből néhány koronát fizet adóhatár!” Mennyire jellemző, hogy azt, amit a hercegprímás 1904-ben követelt, azt az úgynevezett „keresztény kurzus” egyszerűen pártja megtagadta, mert az ő szűk reakcionárius választójoguk szerint a hadi-selteknek ezen a jogon nem volt választójoguk...
A házszabályrevízió az 1905-ös választásokon megbukott. A szabadelvűpártot szörnyű vereség érte. Ezt a vereséget elsősorban a választójogi oktrojnak köszönhetjük, mert a jogból kitagadottak tömegei mindenütt az ellenzék támogatták. Amde a győzelmes ellenzék koalíció nem tudott hatalmával élni és uralonra jutva, a pluralitással akarta kijátszani az általános választójogot. A koalíció ezért népszerűtlenné bukott el és hibájából táplálkozva támadt fel újra a munkapárt, amely Khuen-Hederváry Károly vezetése alatt a választás előtt magához ragadta a demokrácia elárult jogosságát és általános választójogot ígért. Ezt az ígéretet azonban a győzelem után éppen úgy nem váltották be, mint ahogy nem váltotta be a koalíció; és a bihari gárda kiereszkolta a reakcionárius választójogi reformot.

Ajkj kigúnyolják az ellenzék passzivitását, azok tanulják meg, hogy az 1913. évi XIV. tc. a Tisza-féle választójogi törvény az ellenzék pártjának közreműködése nélkül keletkezett. Az ellenzék csupán az 1913. március 4-én tartott ülésen jelent meg, hogy meghallgassa gróf Apponyi Albertnek a törvényjavaslatról elmondott kritikáját és tiltakozását. Gróf Apponyi Albert odaszólt az akkor is elbukadott többséghez: „Emlélek önök az eddigi módszerek szerint a törvény erejére ezt a javaslatot, az azért még életbeleptetve nincs és ha életbe is lépne, ezzel a kérdés egy pilantra sincs nyugvópontja hozva. Ez a kérdés el és működik tovább ugyanazzal az élességgel, ugyanazzal az impetussal, amellyel működött addig, amíg ezt a törvényjavaslatot benyújtották.” Apponyi beszédének meghallgatása után a szövetkezett ellenzék tagjai kivonultak, mert a foggyeres erő igénybevitelével vezetett parlamenti tanácskozásban nem akartak résztvenni. Apponyi jóslása pedig valóra vált, mert az 1913-iki választási törvény soha életbe nem lépett.

Ugyanez a sors érte azt a törvényt is, amely a választási javaslatom elgáncsolása és elbuktatása után Wekerle és a munkapárti többségnek ellenem esínált megkegyezése alapján mint 1918. évi XVII. tc. került bele a törvénytarba. Ebből a törvényből sem lett soha élő valóság. Az intrikusok, az egyezségkötők, az elaknók politikáját elsodorta a forradalom.

Az általános választójog élére a háború alatt maga a király lépett. A király állásfoglalás, bukattatta meg a munkapárti kormányt.

Igy keletkezett a kisebbségi Eszterházy-kormány, melynek megbízásából én készítettem a választójogi javaslatot. Ez a javaslat az anyagi választójog kérdésében már akkor, 1917-ben messze felülmúlta a Bethlen-féle választójogot, mert nemcsak azoknak adott választójogot, akik elvégezték a négy elemi iskolát, hanem ettől eltekintve és ezenfelül minden állampolgárnak, aki eleget tett tényleges katonai szolgálati kötelezettségének, aki elnyerte a Károly-csapattervezést, aki iparengedélyt, vagy iparigazolvány alapján ipart vagy kereskedést folytat, vagy ipari üzlet vagy vállalat körében — ideértve a hányászatot, a kereskedelmest és iparszerűen folytatott közlekedést is — állandóan alkalmazva van, vagy az őstermelés körében munkás vagy esetlegként van állandóan alkalmazva. A javaslat a választások tisztaságát a legkeményebben biztosítja, különösen azt, amit az a közbizalomok beavatkozása ellen, akiket a választási vizsgálatok elkövetése esetén pártatlan szigorú megtorlással fenyeget.

A titkos szavazás kérdésében a javaslat, minthogy megegyezés volt — amint az az indoklásból kitűnik — a nyílt és titkos szavazás hívei között és számolni kellett azzal a választójogellenes munkapárti többséggel, amely még mindig ott volt a Hazban; egyelőre a mandátumok egy-harmadára néve akarta biztosítani a titkos szavazást. Tehát nemcsak a törvényhatósági városokban, mint az 1913-iki törvényben, hanem a rendezett tanácsú városokban is, minden nagy választókerületben, amely egy községből áll, az ipari centrumokban és a falusi kerületekben is, amelyek az irni-olyvani tudás tekintetében élveik a városok mértékét, jelentékeny lépés lett volna az 1917-ben és ez a kompromisszum ki is elégettette akkor úgy a demokratikus polgári pártokat, mint a szocialdemokrata pártot.

Amde a státusférfiül komolyság és bölcsesség másképp határozott. Amint a státusférfiak vidáman tengeztették hadászati okokból az orosz bolszevizmust, hogy megbontsák Keresztki frontját, amint a státusférfiak nagyképen semmit sem érő békét kötöttek a bolsevistákkal, elárulván az orosz polgárságot és kitarva a kaput a bolsevista agitáció számára, ugyanezek azt képzelték a státusférfiak, hogy valami nagyzerű dolgot műveltek, hogy a háború alatt, amelyek rossz véget legalább is sejtetni lehetett, a népet a választójogi szűkkelbűséggel elkeserítették és félték meg. Hiába emeltem fel szavammat a bolsevista veszély ellen a minisztertanácsban, hiába mutattam rá a bolsevizmus veszélyére és hiába figyelmeztettem arra, hogy milyen végzetes következményei lehetnek annak, ha azt a népszerűséget, amelyet a király a választójog kiterjesztésével szerzett, könnyelműen eltékozzalják, midőn a király beleegyezését csakirák ki választójogom eljöttéhez. Az én tervem az volt, hogy egy demokratikus képviselőház legyen itt az országban, amikor a háború befejezett nyer. Szegény boldogult királyunk bele is egyezett abba, hogy a képviselőházat osszadk fel, ha ellenszégül demokratikus javaslatom elfogadásának. De addig intrikáltak nála azzal a hihetetlen érveléssel, hogy a közigazgatás meg fogja obstruálni a közlelmézést, ha nem lesz választójogi megkegyezés a munkapárt és a kormány közötti, hogy végre engedtet ezeknek a törekvészeknek. En lemondottam és lemondásom után megcsinálták a gázos emlékké 1918. évi XVII. tc.-et, látot adva a forradalmi igazgatásnak, aláírta a király tekintélyét. Az a képviselőház, amelyben orgiákat ült a választójogi reakció, a forradalom után kivégezte önmagát és kimúlása olyan diestelen volt, hogy még Tisza István haláláról sem mert megemlékezni.

Micsoda státusférfiak! En láttam őket együtt Wekerle Sándor szobájában, midőn a

Füme elfoglalása miatt keletkezett parlamenti vihar után tanácskozára hívta össze az összes pártok vezetőit. Ott voltak Tisza István gróf, Apponyi Albert gróf, Bizony Akos, Károlyi Mihály. — ha jól emlékszem — Gaál Sándor, nagyatádi Szabó István és ott voltam én is. Wekerle Sándor, a választójog elakudója most azzal a programmal állott elő, hogy az összes pártok támogatásával koalíciós kormányt kell alakulnia az általános, egyenlő és titkos választójog alapján. Es ehöz minden jelenlő hozzájárult, kivétel nélkül minden jelenlő.

Micsoda előrelátás: megadni azt, amit tegnap ellenzékünk megadni, mert már dübörög a föld és fenyeget a forradalom! A forradalmat megelőzni kell, előre kell látni! Aki a választójogi kérdésnek viszonytárságát, multját vizsgálja, annak meg kell állapítania, hogy a választójogi reakciók jelentékeny része van a forradalom előkészítésében. — Es ime, most Bethlen István, aki a választójogi reakció táborának legreakciósbabb tagja volt, nem okyva a multakon, újra a választójogi papírosával akarja feltartóztatni az időt. Megtámassza a honmentes paródiákat és hősiesen torokfogja a forradalmat, amely nincs, mert nálunk a státusférfiak rettenetes erővel megmenyik a hazát, amíg nincs veszedelemben és elesodulkoznak, hogy az igazi viharban csak kifordult esernyő lesz abból, amit erős kézzel megtartottak.

A miniszterelnök most a titkos szavazás kérdése körül mesterkedik. Nem akarja megérteni, hogy ez már többé nem kérdés, ezt már elintézte egész Európa, nincs már sehol nyílt szavazás. Vajdon mivel lehet indokolni, hogy éppen a megcsontított Magyarország ragaszkodik oly hatáthonas a rég lejárt idők maradványához? Szólgáj! Dező! Már 1886-ban megjósolta, hogy Magyarországon is be kell köpötköznie a titkos szavazásnak, míhelyt leterünk a census-választójog alapjáról. Es Tisza Kálmánnal szemben kifejtette, hogy a titkos szavazás valóban a választási korrupció legjobb ellenszere. A nyílt szavazáshoz való ragaszkodás arra vall, hogy a kormány nem akar lemondani a választások iránítvársáról és befolyásolásának eszközéről. Hiszen a falusi kerületekben már a jelölési komédia is megnehezíti az ellenzék helyzetét. A nyílt szavazás, olyan abnormalis helyzetben, amikor az emberek észlegenyedtek, amikor gazdasági függésben vannak, amikor súlyos adóterhek fenyegetik őket, amikor nincs biztosított közszabadság és sajtószabadság, amikor nyílt és titkos társaságok oroszakoskodása fenyeget, — paródiává süllyeszteti az egész választási aktsut.

Ha egyszer a miniszterelnök megszeresza magának a parlamenti klotür, le kell mondania a nemzet klotürjéről. Akkor csak így szabadulhat meg attól a látszótlót, hogy diktatúra társzik, ha megcsinálja az általános, egyenlő választójogot és a titkos szavazást. Az az ígéret, hogy a titkos szavazás és a nyílt szavazás kérdését nem teszi pártkérdéssé, a színváltás megkerülése. Az a kérdés, mi a kormány állásapota? Az a kérdés, vajdon a kormány garatálja-e a titkos szavazást? Ismerjük már a magyar parlament multjától ezeket a konfididákat! A kuriai bírásokodásról szóló javaslatot különböző időben háromszor szavazta le a többség, míg végre törvényerőre emelkedhetett. Aki egy Gömbös—Bekhard-féle választási hadjárat alapján került be a Háza, azoktól — ha a kormány nem csinál kabinetkérdést az ügyből — nem várható, hogy a titkos szavazás mellett döntsének. Általános, egyenlő választójog és titkos szavazás! Ez a mi jel-szavazás; ezért elfelejtünk minden sérelmet, ezért megbocsátunk mindent, ezért elveszünk még azt is, hogy a miniszterelnök diadalt üljön ott, ahol politikai ellenfelei nincsenek jelen, ezért elfelejtjük a parlamenti klotür is. Legyon vége a nemzet klotürjének!...

A másik front felé

Hát olyan jól megy nekünk, kérdi nyomatásban a velerán ellenlék, hát olyan jól a szabadelvűségnek, hogy válogathatunk azok között, akiket beorozunk a liberális és demokrácia felvételi iródalábat. Nem, olyan jól igazán nem megy nekünk, — de olyan jól azért még kevésbé megy, hogy a kormány lehesse a sorozóbiztos abban a felvételi iródalában. Nagyon szép költői kép, a liberális tábor „sorozásáról” beszélni, — de ha nem csak elvű, azokat szokták besorozni, akik harcolnak, nem pedig azokat, akik békülnek; már pedig abban a felvételi iródalában egyebet sem látunk, mint a liberális küzdelem — pacifistait, csupa böles van ott, csupa aliamférfi és bizony nem irigyeljük szegény Bethlen Istvánt, aki még álmanban is felriad, ha arra gondol, hogy olyan új, engeszteletlen és tüzes szabadelvű front támadt ellene, amelynek harcoképessége a paroxizmusig fokozza... Heinrich Ferenc. De ne félünk és legyünk igazságosok: meg kell állapítani, hogy Heinrich Ferenc politikája sokkal határozottabb volt mint Rassy Károlyé; mert míg Rassy a Heinrich-pártot sem tudta meggyőzni eddigi politikájára helyességéről, — Heinrich Ferenc méltan dícsorítható vele, hogy liberális eredményekben dús politikájának sikerült a konnattáns ellenlék egyik legerősebb politikusait is meggyőznie.

Nem Bethlen Istvánok van szükség az új szabadelvűsége — amely valószínűleg megvan —, hanem az új pártunk van szükség a Bethlen István szabadelvűségére, amely egészen bizonyos nincs meg. S minthogy az abszurdum ma realpolitika; még meg fogjuk érezni, hogy amint az ellenléknek kívüli szabadelvűség kőrmszakadattáir pronzálta, magyarázta, kapacitálta, erőszakolta, aglálta, argumentálta bele a polgári pártba azt a fölémlő tudatot, hogy ő (naár mint a polgári párt) ellenlék párt, sőt ellenlék liberális párt; azonnál a ellenlék pronzálta érdekekben talán még Bethlen Istvánnál is elfogadhatja azt a formulát, hogy az egység párt is — ellenlék. Amiben különböznek több igazság lesz, mint a „szabadelvű párt” ellenlékiségeben...

Szabadelvű barátaink azt a politikát csinálják, amelyet Bethlen két esztendő múlva fog csinálni — az egységpárt fájvédők azt a politikát csinálják, amelyet Bethlen István két esztendő előtt csinált... és minden jól arra vall, hogy a miniszterelnök közelebb van a múltjához, mint a jövőjéhez.

Tegnapelőtti még magyaráztatták, tegnap már széptelnek — ma pedig egyszerűen letagadják német-oroszai testvéreik bukását a fájvédők. Ma már azt állítják, hogy: győztünk! — ami különben előre látható volt, mert hiszen a derek emberek az egész világon a legelső milliójukat látják és minden külföldi eseményben — a maguk diadalát, sikerét, igazoltságát. Gyöz Olaszországban a Mussolini fordalmi diktatúrája — ők győztek! Gyöz Angliában a konzervatív konszolidáció, Baldwinnal! — ők győztek! Gyöz Amerikában a republikánus párt — ők győztek! Gyöz Kemal népbiztosai! — ők győztek! Gyöz Herriot radikális blokkja! — ők győztek! Baldwin, Coolidge, Mussolini, Herriot, Komal, Stresemann — mind a fájvédő különbözővilág külföldi levelező tagjai. Közben pedig hirdetik tovább ismert koalíciókai koncepciójukat: a nacionalizmusok internationalizmusát, a hazafiságuk nemzetköziségét, amireh képest a fájól vaskarikák: a lepodásnabb realpolitikái szimbólum — és amelynek egyetlen következménye az lehet, hogy a Camadót du rot, meg a faszista, meg a szkolista, meg a jingó, meg a Narodna Obradnista, meg a macedon fülkelő, meg a a pesti „kilengő” szoroson össofog, hogy Ludendorf és Polnarc szövetségük Scheidemann és Herriot ellen — hogy majd minden jó németnek gyűlölnie kell minden francélt és minden jó franciának gyűlölnie kell minden németet... a gyűlölet vezérel azonban bestrészielnék, hogy a francélt és németek valahogy jobban ne gyűlöljék egymást, mint saját honfirtánsaikat.

Kívül maradni az ellenlékben és azán nyíjessan felszámolni az egész szövetségi ellenlékét, hogy parancsoljon esatlakozni azokhoz, akik kívül maradtak pártok, blokkok, harcok és ellenlék. — az a képzelésnek olyan remeklése, amely teljesen méltó az új szabadelvű párt alapkövetéséhez. Ismerik Jókai gyönyörű meséjét a leantungi emberkérdő! A leantungi emberek hazáját egy óriási kő úgy elorlaszolta, hogy onnan csak az ott élő aranyonértek tudták kijutni egy keskeny esztrón, az ott élő harcokk beknékedni és az idők folyamán egyre kisebbek, kisebbek, kisebbek lettek... Hát azt hiszik, hogy az új párt alapköve is ilyen torlass — a már götté élő harcokok egyre kisebbek, kisebbek és kisebbek lesznek és csak esztrón tudnak kilátni az elzárt tartományból, mint az aranyonértek, amely különben a természetrajzi könyvek szerint elég jól érzé magát egy ilyen pártban...

Polonius.

Gyökeres orvoslást követel a demokratikus blok

Bűnbocsánat — a házszabályrevizió letárgyalása után

Az ülészak bezárult s az utolsó órában felröppent az egységpárt békéglambjába, — szárnyán az Almássy-féle indítványával, amely lehetővé teszi a kitiltott ellenlék képviselők bűnbocsánatát. Azt mondják, hogy madarat tollal... hát ezt a madarat igazán fel lehet ismerni arról a tollról, amely ezt a wilsoni békeajánlatot, a győzelem és hadikárpótlás nélküli békének ezt a esodaszép formuláját írta. Beszélünk erről az ajánlatról a demokratikus blokk több vezérő tagjával és ha jól itéljük meg a dolgot, az üzenetnek az lesz a sorsa, hogy — **cimzett nem fogadja el.**

Az ellenlék ugyanis a sérelmek gyökeres orvoslását követeli.

Óriási hibát követtek el a kormány-párt, — mondták nekünk az ellenlék vezető politikusaik körében — mert az Almássy-féle módosító indítványnak lehetett volna hatása, az csak úgy történhetett volna, ha az indítványt meg

a házszabályrevizió tárgyalása alatt nyújtják be és fogadják el. Ebben az esetben kiesorbult volna az éle annak a felfogásnak, hogy a kormány csak az volt a célja, hogy zárt körben, elszékelmentesen tárgyalja le a házszabályreviziót.

Minthogy azonban ez nem történt meg és csak akkor jöttek ezzel az indítvánnyal, mikor a termés már be volt hordva és az új házszabályrevizió már megvolt; semmi sem ingathatja meg a harcok ellenléknek azt a meggyőződését, hogy igenis a kitiltás terszerző volt — bizonyos messzebbemenő következményektől, — min csellesen a minden szabadságjogra retentő súlylyal ráncszedő büntetőnovella megszavazása — az volt a célja, hogy ellenlék nélkül csinálják meg a házszabályreviziót. Ez pedig olyan dolog, amelyet nem lehet ilyen egyszerűen reparálni.

Amikor Bethlen nem megy tanuskodni

Molt számunk vezető cikkében kifejtettük, hogy az Ulain-ügyben Bethlen István gróf nem eszattolta a per irataihoz Ulain fontos levélét a kormányzóhoz, amely bizonyos beismeréseket tartalmazott és Dölmel, mint Németország legnagyobb politikusát ünnepelte. Váratlan gyorsasággal jött meg erre az állításunkra a megerősítés, amikor a fájvédők divatpolitikusa: Eckhardt Tibor az Ulain-ügygel próbált ugratni a miniszterelnököt, Bethlen azzal vágott vissza, hogy ő nagy ünnoctartóvalással nem engedte meg, hogy a perben felhasználják Ulainnak ezt a levélét, mert nem akart bizonyos felsőbb személyeket belevonni a bíróság bizonyításába. Hát ez igen mulatságos álláspont és igazán

megható keresése az igazságnak. Amikor arról van szó, hogy meg kell éföldni Márfy állítását: mintha tenniszezett volna a miniszterelnök fájával és használta volna az autóját, akkor a miniszterelnök hívdás nélkül megjelenik a bíróság előtt. Amde amikor döntő akta van a kezében Ulain ellen, akkor nem megy el tanuskodni, hanem még a döntő aktát is szépen szembrevágja.

Es ebben az országban, ahol ilyen udvariasan kezelik a fájvédőket, akik különben is a szabad igazítás monopóliumát élvezik, Eckhardt, a volt sajtófőnök még arról mer rákéréslni, hogy a fájvédőköt öldözék!...

Mi lesz a budapesti kereskedelmi kikötővel?

Déri Ferenc volt alpolgármester nyilatkozata

Arról az intézményről, mely hivatva lesz valamikor, — reméljük: a nem távol jövőben — az ország fővárosa és az egész ország iparának és kereskedelmének hatalmas lendületet adni, a budapesti kereskedelmi és ipari kikötőtől intézünk kérdést Dr. Déri Ferenc nyugalmazott alpolgármesterhez:

— A kikötő építést — mondotta Déri Ferenc — a legvalóságosabb viszonyok között, a háború elvezése után és az ezt követő földrudalás közepette, amikor munkára és alkotásra majdnem semmi lehetőség nem látszott, kezdtük el. Igaz, hogy csak megkezdettük, de ha a kikötő egyszer elkészül, az az eredmény, hogy akkor készül el és nem meg később, mégis csak annak lesz köszönhető, hogy 1918-ban megkezdődött az építés. Els és meg nem történik, nem tudom, volna-e ma már csak épülőfélben is! Így azonban hiszem, hogy abba nem marad többé az előbb-több el fog készülni.

Hogy milyen fontosnak bír ez nemcsak Budapestnek, hanem az egész országnak is az iparára és kereskedelmére, az áruforgalmára és fogyasztására nézve, nem szorítható rövid indoklásra. Köztudomású, hogy a vízi útton való szállás sokkal olcsóbb, mint a vasúti. A vízutak közgazdasági kihasználásának a lehetőse megkérni, hogy azok szerves kapcsolata hozassanak a vasúttal, s ezt a kapcsolatot a kikötő teremti meg, az átrakodás tökélyesített módjával. A kikötő hiánya az oka, hogy az átrakodó-forgalom az összes forgalomnak körülbelül csak egy százaléka és hogy Budapest vízforgalma csak mintegy 3 millió méterkubusát tett ki. Pedig

rákódóhelynek nemcsak a magyar Dunán, hanem az egész dunai forgalomban.

Mert Budapestet geográfiai helyzete és a kontinens áruforgalmának az iránya mintegy predesztinálta arra, hogy az egész dunai forgalomnak a géopontja legyen, hogy Nyugat- és Kelet-Európa áruáramlását közvetítse és ezáltal a kontinens legnagyobb belvízi kikötőjé fejlődjék. A jó közlekedőt és a jól felszerelt kikötő csinálja a forgalmat és a forgalom növekedése nemcsak egyes gazdasági osztályoknak hoz hasznot, hanem — ami most annyira fontos lenne —

új keresletrészeket nyújt

általában a lakosságának, annál is inkább, mert az áruca folyamata alatt bizonyos ipari feldolgozás is van, a kikötőben történik és az ebből eredő haszon is Budapestnek és az országnak jutna. — A kikötő természetesen nemcsak az áramló forgalom növekedését és az ezzel járó hasznot jelent, hanem jelentené azt is, hogy

a Budapest székesfőváros előmezőséhez szükséges termények jelentékeny része

sokkal kisebb szállítási költséggel juthatna ide és így olcsóbban kerülhetne a fogyasztóhoz,

jelenté továbbá az is, hogy azok az áruicek, amelyeknek végső célpontja, valamint azok, amelyeknek a kiindulópontja Budapest, esetleg a vasút elterjesztésével szállíthatók és így kisebb szállítási költség mellett versenyképesebbek lesznek. Nagyon kívánatos, hogy a kikötő minél előbb teljesen üzemképes legyen.

Budapestnek kellene lennie a legfontosabb át-

Mire kellett Budapestnek a kormánybiztos?

Dicsőség helyett — községi Bethlen-párt

Ripka Ferenc kormánybiztos nem messzebb felér lovon, hanem plakátot érkezett a fővárosba. A kormánybiztos Hegedűs Loránd habárára pályázott és az álműszerek rohamos és tetemes olcsóbbodását hirdette. Mi nem szoktunk tételemetlennek lenni, de miután idestova negyedszer Ripka Ferenc bevonulása, mégis alkalomszerűnek tartjuk, hogy megkérdessük: hol kézik az éjl homályban a beigért olcsóság?

Ripkának vannak titkos hívei. Ezek bizonyára rámtatának a hűségeire, a tej és alma árának esésére és bizonyára jelentősen hunyorították a szemükkel, mondván: várjatok csak, majd... Valóban: hűsölköz, tejekedő, almaekedő. Nincs tovább. De még eddig sincs. Mert ha kissé mögé néznék ezeknek az „akcióknak”, akkor csakhamar más színen látjuk őket. A tejekedő pl. mindössze abban merül ki, hogy a kormánybiztos figyelmeltette a lakos-

ságot és a tejjavallatokat, hogy nincs jogelés, tehát a jegelési költséget nem lehet felszámítani.

Nem merjük feltételezni a közéletmezési ágyasztólról és tejjavallatokról, hogy ugyanezt észre ne vették volna Ripka nélkül is. Ami pedig a hús- és almaekedő illeti: meg kell állapítanunk, hogy ilyen kisebbfajta „akciók” már a kormánybiztos úr előtt is voltak és alkalmasint nekülé is megszervezték volna. Mit köszönhet tehát a város lakossága Ripkának!

Miben látad színtelen a kormánybiztos ur! Mi megmondjuk, Ripka Ferenc hetek óta azon jár, hogy megalkotassa a községi Bethlen-pártot. Ez az az „ocsaos” a „nagy kérésouyi vásár”, amelyet a kormánybiztos tarsolya a főváros polgárságának tartogat. Ezenkívül valóban legfeljebb csak új adókat számlátunk. Negyedszer után mintha jogosan vetné fel a főváros polgársága a kérdést: mire kellett vajon Budapestnek a kormánybiztos?

Zongorát—Pianinót
Budapest VI. Király utca 58. Hangó 28. Javítás, vétel, csere, beállítás, beállítások

Reményi

Magyar Zongoragyártó és Pianinógyártó Rt.

Zimmermann és Ripka Autók a székesfőváros adminisztrációjában

Auto már régebben is — azaz hogy nem is olyan nagyon régen — szerepelt a székesfőváros adminisztrációjában. Egy főtisztviselő szolgálati ideje lejárt s csak azért akart nagyon még tovább is maradni, hogy megtarthassa „szolgálati” autóját. Egy másik, amikor egy újonnan létesített — a kurzusban beszüntetett — hivatal élére került, külön feltérjesztésben, úgyszólván külön feltételként akart autót a hivatalhoz.

Most megint aktuális az auto. Dr. Ripka Ferenc kormánybiztos használt a fegyverként a tanács ellen. Megállapíthatjuk, hogy ez a fegyver inkább népszerű volt, mint súlyos. Maga Ripka, amikor ezért is helyt kellett állnia, csak annyit tudott mondani, hogy ez a vad inkább csak a köztudatban él. Ez körülbelül annyit is jelent, hogy mindenki beszél róla, de mindenki csak mások nyomán. És jelenti azt is, hogy ha a kormánybiztos komolyan támadni akarta a Wolff-rezsimet, akadt volna komolyabb, súlyosabb támadó-felülete is, nem kellett volna ilyen olcsó diadalra pályáznia és ezzel azt a látszatot kelteni, mintha egyebekben, sem lenne egészer megokolt a támadás.

Mert egyebekben bizony nagyon megokolt volt. Ami azonban az autót, illetőleg az autókát illeti, tényleg úgy áll a dolog, ahogy a polgármester védekezett: a tanács tagjának tényleg nincs autójuk. Ez igaz. De viszont az is igaz, hogy a tanács tagjainak több mint fele ennek dacára mégis autót jár. És autót jár nemcsak sürgős és kevésbé sürgős szolgálatban, hanem privátforgatósokra is. Még vascorákra is és megcsik olykor, hogy auto és sofőr ott áll a vendéglő háza előtt estétől akor reggelig. És autót járnak néha a családtagok is.

Ent az autót nevezik szolgálati autónak. Igaz fehé: csakugyan nincs a tanácsnoknak autójuk, de vannak ilyen „szolgálati” autók. És hogy mennyire tisztában van ezzel a polgármester is, jellemző példa arra, hogy csak nemrég bocsátott ki a polgármester bizalmas rendeletet, hogy a szolgálati autót csak szolgálati, hivatalos útra szabad használni. Amiből nyilvánvaló, hogy a polgármester tudja, hogy vannak szolgálati autók, s tudja, hogy ezeket nem szolgálati utakra is használják. Mellékesen jegyezzük meg, hogy nem értett volna meg

a rendeletet, ha az autókát csak sürgős hivatali utakra korlátozta volna.

Es igazán ér, hogy a polgármester nem fordult ez ügyben Edes tanácsnok úrhoz, aki elmondhatta volna neki a következő kis esetet, amely vele esett meg nemrégiben:

Bécsben volt a tanácsnok úr Szendy főjegyzővel hivatalos úton; felferkeszte Bécs város polgármesterét s engedelmét kért tőle, hogy az osztrák főváros közegészségügyi intézményeit megtekintésként. A polgármester készségesen válaszolt:

— Engedélyt természetesen én igen szívesen adok. De autót a látogatásokra nem adhatok. Nekünk sincs autók. Ne nekem, se a tiszt főúrunknak. Az autót csak nem engedélyezi Zimmermann népszövetségi főbíró úr.

Ezt mondhatta volna el Edes tanácsnok úr. Az osztrák főbíró tudniillik tetteken megnyilvánulón is szigorú. A kormánybiztos — úgy látszik — legfeljebb szavakban.

Tettekben pedig... Szolgálhatunk erről is köztalóval:

A pesti városháza a napokban — pont a legnagyobb autófélborodásban — két új autót kapott. Minden kényelemmel ellátott gyönyörű két autót. Az új beszerzésről eleinte sem a főváros pénzügyi osztálya nem tudott, sem a kormánybiztos. Most már tudnak. Az új autók közül az egyiket a tanácsnak az a tagja használja, aki a kormánybiztoshoz értelemig közelebb áll. A másik autót a kormánybiztos hozza a városházára. A kormánybiztos — úgy tudjuk — nem ez a két autót bántotta.

Végezték még felevezetünk egy kis reminiscenciát — a régi budapesti városháza rezsim idejéből. Mikor Bárczy István egyidejűleg polgármester és főpolgármester is volt, Rólay Károly budai kir. közigazgató a főváros közgyűlésén szövegett, hogy bár a főpolgármesternek is és a polgármestereknek jár külön auto, tekintettel arra, hogy egy személytől be a két állást, talán beszüntethető az egyik autót.

Akkor — nyomban beszüntették az egyik autót. Pedig akkor még a benzín után sem fizettek — forgalmi adót...

Régi és új legitimisták

IV. Károly királynak elég jó volt Vázsonyi legitimizmusa — a budári royalistáknak nem elég jó. Csak „a felforgatás eszköze volt a legitimizmusa Vázsonyi kezében” mondja az egyik fajvédő, „a felforgatás eszköze”, amellyel szemben a konstruktív legitimizmusa eszköze az a politika volt, amelyet Gámbús-Eckhardt körül csináltak. „Vázsonyi csak robbantani akar!” mondják, s aki ezzel szemben a minden földi salakot, minden pártpolitikai tendenciát, minden napi politikától ment legitimizmusa údbb régióba akar emelkedni, annak el kell olvasni a királyhűség apoteózisát: a hírhedt Fehér Könyvet, amelyet a budári esata diplomácia fegyvernyel kőszörült tollal írtak; vagy ha meg az sem elég hatályos, hogy valakit legitimista királyhűségében megerősítsen: olvassa el Gámbús Gyula Válogatott Beszédei-nek legzsebb ékét, ama beszédet, amelyben Károly király politikai lépéseinek megfigyeléséről számolt be, olyan gyönyörű tanujelét adva a legkisebb részlet kutatasától sem visszariadó alatlavól érdeklődésének, amellyel igazán kevés loyális polgár dicsekedhetik. O, mi tudtuk, hogy el fog jönni a nap, amikor a királyhűség professzoráiként fognak fellépni azok, akik olyan szomorú szerepet játszottak a legholdogtalannab magyar király drámájában; tudtuk, hogy valamikor a legitimizmusa fémjelzőként, mások legitimizmusának kerülhetetlen, zordon bíráként fognak fellépni azok, akiknek politikáján keresztül rohantak az események Budára és Madeira katasztrófái felé... de hogy ez olyan hamar fog megtörténni, arra nem gondoltunk. „Die Zeit ist auch ein Element” mondja valahol Goethe s ez az elemment, úgy látszik, sokkal hatalmasabban érvényesül, mint sejténi lehetett volna.

De miért is nem! Akik „nemzetközi keresztény” politikát hirdetnek és mámorosan ünneplik a kisázsiai keresztényüldözés szörnyű borzalmainak forradalmi hőseit, akik nemzetközi keresztény politikát hirdetnek és ittások a gyönyörtől, ha csak kijöjtek az olasz fasizisták nevét... a fasizistákat, akik olyan kíméletlenül vették üldözöbe az olasz keresztény pártot: a populárit, akik konzervatív tekintélytisztelést hirdettek, kikapcsolva abból a koronás magyar királyt és úgy hadakoztak a republikánizmus ellen, hogy kútfőként hivatkoznak az eckarsaui levélre, amelyben az is van, hogy „levele elismerem azt a döntést, mely Magyarország jóvendő államformáját megállapítja”. Akik ellenforradalmat esi-

náltak: a legitimizmusa üldözésével, magyar fajvédelmet: svábokkal és tótokkal, nemzeti külpolitikát: Ludendorffal, konzervációt: nemzetvédelmi osztályokkal” és antiszocialista közgazdaságot: a kapitalizmus ellen... azoktól igazán nem olyan esattanó meglepetés, ha most, lelkismeretükön Budára és Madeira emlékével, nem tartják igazolhatónak Vázsonyi legitimizmusa. Ludendorffal barátkoznak, de kérdezzék meg, mi mondot volna a tábornok annak a porosz ellenforradalmárnak, aki „szabad királyválasztásról” mert volna előtte beszélni!

A dolog különben nem is történhetett másképp. A régi legitimisták helyébe a fajvédő szabadkirci választók lépek — s a magyar legitimizmusa két esztendő alatt fette meg a hanyatlásnak és süllyedésnek az útját, amelyhez az idős Bourbon-ági legitimizmusnak Franciaországban öpp száz esztendő kellett. Ahoz, hogy a legitimizmusa is elmerüljön, a szabadkirályválasztékon kívül szükség volt a legitimistákra is, a kurzuslegitimistákra.

Ezek az emberek jöhöztem a kurzus mellé álltak, mert a kurzuson keresztül akarták diadalra vinni a legitimizmust és nem vették észre, hogy a legitimizmusa csak a kurzus ellen, a liberalizmuson át érvényesülhet; nem vették észre, amit a „kurzus” a maga jótalán önévédelmében észrevett, hogy a Tiszák és Andrásyok korának legitimizmusa nem egy akart, vagy csinált, vagy véletlen valami volt, aminthogy nem védelem valami, hogy a reakció a federalizmusnak, a radikál-mus pedig az orthodox függetlenségnek volt kifejezőesimője. Annnyira így volt ez, hogy amidőn gróf Cam-Martiniz, gróf Thun, herceg Schwarzenberg és mögöttük az egész feudális csopq fönemesség meg akarta bukítani Andrásy, hogy helyébe egy federalista kancellárt ültessenek: előbbin a magyar liberális uralmat akarták rugingatni, s Bismarck akkor ki is fejezte azt az aggodalmát, hogy a szláv és lengyel reakcionárius elemek megnövekedése nemcsak a dualizmus, de a liberalizmus — és egész Magyarországot is észre fogja történi. A kurzuslegitimisták nem vették észre, hogy egyetlen tény kínálkozott, amely a legitimizmusa számára bent valami népszövegséget, kint pedig legalább is létfontosságú biztosítást, hogy egy nemcsak egy kis főúri vagy főúri csoport áll a legitimizmusa mellett, mint valamikor Franciaországban, vagy most Ausztriában, hanem liberális polgárság, demokratikus kispolgárság is. Nemcsak hogy nem látták ezt — de a dolgok kurzuspolitikai kifejezésével lassankint elidegenítették, eltávolították, visszarántották és visszavadtították a legitimizmustól minden liberális és demokratikus erőt. Vszont az a bizonyos „egységes front” összerfórt — és bevált Gámbús Gyula jóslata, hogy a „fajvédelemben” ismét együtt leszünk. Hát csak csinálják a legitimizmusa az új legitimistákkal — a régiék már nem kaphatók a jétékek.

Akiknek semmi közük Ripkához

A kibővített Heinrich-párt legifjabb óriása azt hirdeti, hogy nekik semmi közük Ripka kormánybiztoshoz, aki az ellenzéki kormánybiztos mulatságos szerepét viszi. Mennyire számíthatnak az emberek feledelességére! Még két hete sínes, hogy a Heinrich-párt győzzék, a nagy antifordradalmár Bárczy István, aki csodálatos módon egyuttal Jászi Oszkár óriása, gyönyörűsége és világoslátása, Övedán, Andrák Károly elnöklete alatt résztvett egy vacsorán, amelyen jelen volt az egységes párt alelnöke, Almásy is. A sokoldalú Bárczy István, miután át is ülté módon fejbeközlötték egy felkőszönlővel, visszaközlötték Ripkát, ünnepeiben és magasztalóiban. — Kör, hogy erre a borsketra nem hivatkozhat meg Rássay Károlyt is, aki a parlamentben Andrák volt fejközlőhelyettes menesztését követelte; ott legalább kibékülhetek volna!

Új droszlánbörök régi tartalommal

A „megnövekedett” Heinrich-párt lakmározása tulajdonképpen a humor birodalmába tartozik. Hogy mi a fitymát alakultak partokon kívül, partokon felül és partokon által való programjakkal, azt a régi Budapest ismerői nem értik. Hiszen ismerjük mi a régi jó munkapárti klubokat és azok maradványait. Ismerjük a jó öreg budapesti klikkókat. Ha most szabadulni pártunk nevezik magukat, hát igazuk van, mert tényleg ok voltak a régi szabadulniúrt és a régi munkapárt, aminek egyetlen jó tulajdonsága van, hogy — elnuult.

Végülre, ha dr. Glückthal Samu ügyvéd úr, aki kénytelen volt magát, mint jóhonorált adóüggyvéd, feloldozni a közéletért, még most is megnaradt a régiéink: ha Székely Ferenc, a böles Seifensteiner Salamon a Belvárosból és kollégái még mindig régi álmaikat álmodják tovább: mint fordújkun ezzel! Csupa régi jóismerősök, csupa régi jó intim ellenesgúink, akik magátólkötött gyűlölettel van a demokráta párt ellen! Mit jásztsák az oroszlánt és tigrist!

Mindnyájan ismerjük a régi adomást: Samu bácsi beült a menaszorába oroszlanak. Egész jó főbőgti, de egy szíp napon peszkette hallja, hogy beeresztik a tigrist a ketrecbe. Erre, mikor a tigris berohan, halálos félelmében egy imá, kezét kitalja, a tigris pedig — még nagyobb meglepetésére — az lnaa befejezését mondotta el.

Mert az egyik Samu volt, a másik Salamon. Új börök, régi tartalommal.

A 303-as bizottság fenyegető levele Heinrich Ferenchez

Úgy értesülünk, — bár nem egészen megbízható forrásból — hogy Heinrich Ferenc fenyegető levelet kapott „303-as bizottság” aláírásával. A névtelenség homályában bukkolt halálal fenyegetik arra az esetre, ha továbbra is olyan elsősztanú látogatja a kormányt. — Miért „303-as bizottság”? — kérdi az olvasó, holott a kibővített Heinrich-párt benjámíjai csak „101-es bizottság” aláírással kaptak hasonló tartalmú fenyegető levelet! E rejtelmy megjelten nem tudjuk. De talán azért, mert Heinrich már legalább háromszor annyi ideje elsztanú ellenzéki a kormányhoz, mint pártjának új ifjú törekvő tagjai...

Wolffék András-napot ünnepeltek...

Wolffék a múlt héten András-napot ünnepeltek és Wolff Károly, Sipőcz Jenő, Zilahy-Kiss és a fővárosi kitérdőségek egyhangulag elismerték, hogy a fővárosnak még náluk is nagyobb kilátású az ünnepeit András: a kiváló Csillery. Az ünnepe mege volt, kedélyes volt és csak a beavatottak suttogták, hogy ugyanazok az András-napi köszöntők csak néhány nappal azelőtt lettek volna hajlandók arra, hogy az ünnepeit Csilleryt „felajdózzák” — néhány mandátum kedvéért.

Híaba, májusban lesznek a közéleti választások Budapestben s Wolffék mégie csak szörtemek valahogyan nyeregben maradni. Azt beszéljük, hogy a Wolff-párt egyik királósága tárgyalásokat kezdett egy olyan egységgel, akivel volt oka feltelni, hogy polgári politikuskokhoz vannak észekötöttései. Ennek a közvetítőnek az útján megtudakolta a liberális polgárság egyik vezetőjétől: vajjon nem volnának-e hajlandók a választások alkalmával „eggyütt működni”? Wolffékkal. Tájékozottan kedvéért azt is megkérdezte a Wolff-párti kitérdőségek, hogy szívesen hajlandók volnának koalícióba, ez az alapon és a Wolff-párt még Csilleryt is hajlandó volna elejteni. Még ezt is megérte volna Wolfféknak, hogy a demokráta pártot „elszételjük” és — úgy remélték — meg fogja ézni azoknak a politikuskoknak is, akiknek ezt az ajánlatot tették.

A kibocsátott galamb nem hozta meg a béke olajját Wolfféknak. Mit tehettek volna tehát egybe: viszárták a búrkiába és kedélyes András-napot rendeztek Csilleryt tisztelőre, nyilván annak az órméere, hogy még sem kellett ezt a kitérdőségek „felajdóznok”.

Rózsa
Váci uca 6
(Krisztof tér
szárlán)
szörme-
bundája a legszebb!

Fajvédő aknamunka Miskolcon Huska Vilmos ellen

A pótválasztás impozáns módon elmélyíti a demokrata jelölt győzelmét — A Tarnay-párt nyíltan Huska mellé állott — Terrorizál az ellenpárt

Miskolc, december 11.

Múlt hét szombatián hirdették ki a miskolci alapválasztás eredményét, amely félreérthetetlenül felelt az alkotásra képtelen kurusszal szemben. Bár a liberális párt kiesésvesztő személyi okok miatt két tábora szakadt, a demokrata párt jelöltje, Huska Vilmos csupán 185 szavazattal maradt el az abszolút többségtől. A leadott 2292 szavazatból 2347 jutott az ellenzéki jelöltnek, míg a fajvédő jelölt a legfőbbekben korteshadjarat ellenére is képtelen volt beérni a szavazatok alig egyharmadával.

Előrelátható volt, hogy a 13. és 14-ikére kitűzött pótválasztás eredményét a miskolci kampókeresztések saját kijelentésük szerint „fűzel-vassal” akaráják majd a maguk javára befolyásolni. Jól tudták, hogy az alapválasztásokon felmorzsolódott Tarnay-párt liberális érzelmi szavazóinak 80 százaléka feltöleülül Huska oldalára áll a pótválasztásnál, míg 15 százalék tartózkodni fog a szavazástól. Csak ezzel magyarázható az a balkáni választási terror, amit reménytelen erőlködésükben kifejtettek Lendvaiék miskolci rohamesapatjai. Kétségtelen, hogy józan számítás szerint csak Huska lehet képviselő, viszont a fajvédők szöplőitén akaráják a vereséget a pótválasztás esetleg feljuttat szavazataival.

Miskolc a kurzus legdíszesebb hónapjaiban is viszonylag nyugodt sziget volt a gyűlölet hullámepásáiban. Miskolc már régen torkig lakott a morális és gazdasági felhár belsejével, és a multheti alapválasztáson hitet tett a haladás és a demokrácia nagy eszméi mellett. A pótválasztás impozáns módon fogja elmélyíteni a győzelmet, mert a Tarnay-párt kifejezetten kurzusellenes hívet mar az eredményki-hirdetés pillanatában felismerték azt a veszedelmet, amelyet Borbély Maczky megválasztása jelentene. A *Kereskedelmi Testület és a pénzügyi körök, akik a Tarnay-párt gerincét képezték, nyíltan állást foglaltak a nyílt és*

bátor ellenzéki jelölt mellett és ezzel véglegesen eldőntötték a pótválasztás sorsát. Az első választás eredményének kihirdetése pillanatában általános volt a hangulat, hogy Huska Vilmos már Miskolc megválasztott képviselője, csupán a mandátum formai átadásától függött el egy héttel.

Az ellenzéki blokk képviselőitárai közül sokan jöttek Miskolcra a demokrata jelölt támogatására. A Demokrata Pártot Miskolcon jelenleg *Pakots József és Benedek János* nemzetgyűlési képviselők reprezentálják, akik a fajvédők fékevesztett agitációját komoly, higgadt munkával ellensúlyozzák. Jellemző a fajvédők jól ismert mentalitására, hogy az eszmei meggyőzés tiszta eszközeivel szemben a hazugságok és fenyegetések öbzővel próbálják a lábuk alatt sűppedő talajt megszilárdítani. *Felkezesi kérdést szerencsénél csinálni a régi recept szerint cöböl a választásból is, holott minden józan keresztény tudja, hogy egy munkás életü, vallásos, keresztény kisparos megválasztása nyílt cáfolat az ébredő aknamunka ellen.*

Huska Vilmos pártja nyugodt bizalommal készül a pótválasztásra és mosolygva hártja el az általános fajvédő törzserőszakot. Tekintettel a titkos választásra, hivatalos terror nem érvényesülhet. Maczky érdekében és ezért a fajvédő vezetők a most is Miskolcon tartózkodó *Ulán és Kise Menyhért* képviselői vezetésével a lelki terror legsúlyosabb fajtáit eszle ki.

Jellemző, hogy az ébredők felkeresik a volt Tarnay-párti vezetők színeit és az azal terrorizálják őket, hogy most mutassák meg hazafiságukat, mert ha nem fajvédőre szavaznak, akkor elárulják kommunista érzelmeiket.

A hétfői eredményki-hirdetés irapráns válasz lesz a lelketlen, gyökérig hasag fajvédő igazgatásra. A legpesszimistább számítás szerint is 3200 szavazatot kap Huska Vilmos, akit egy öntudatra ébredt, munkás, produktív város küll méltó képviselőjeként a magyar parlamentbe.

HÉTRŐL-HÉTRE

Bethlen mungói a házszabályrevizió vitája alatt az ellenzéki parlamentben úgy gubbasztottak a padokozban, mint téleleji, kopasz fák ágain, a didergő verehek. Bizony hideg volt az atmoszféra, nem villanyozta fel az ellenzék komoly érvelése, fejtegetése.

Éreztek is a jó munkók, hogy nem fenékiig teffel az ilyen ellenzéki állapot. A szunkörti üres padokoz úgy hatottak, mint a parlamentarizmuson ültő látható részek.

A folyosón nekibúszultan tanácskoztak Bethlen el-árvult bajvivői, hogy mit kellene tenni e csúfság ellen?

— Talán jó volna, ha mi beszélnék az ellenzék helyett! — válték a bőlesek.

Almásy László, a munkók főnöke nagyon meg-íjelt a felbuzdulásra.

— Nagy isten, még belelt a métyel a pártból! Annak fele se tréfa, ha a mungóban mozogni kezdi a — gilisztá. Mert nem történt meg a világ teremtése óta, hogy a mungó magától beszélni akart volna a f. Házban. Legfőkébb parancsra, felsőbb megrendelésre. És most, ime maga ajánkózik. Micsoda forradalmi idők! Mi lesz még ebből!

És a füzge eszárású Almásy László, az ő kormányintézközött szabadalmazott circumspectusával sietve vágott előre a forradalmi megmozdulásnak, októdt és fedő hangon mondván a szibogó munkóknek:

— Ó, gyerekek, kiket valamikor mamekukoknak keresztelt a közbeesülés, hát elefedtekett arról, hogy ki vagytok a hallgatás politikusa! Nem mozdul meg bennetek az ataviztisztus érzés, amely Tisza Kálmán mamekujából öröklődött át Tisza István mungóiba, hogy aztán bennetek, ó, Bethlen vitézei, a legtisztább formában kikristályosodjék! Tudjátok meg, hogy a hallgatás politikusa legfőkébb szavaznak, de sohasem beszélnek. Hiszen már a klasszikus kor példázata is azt írja elő, Vagy nem hallottátok hírt Hadrián eszár tudósainak?

A munkók egymást lökdösték. — Te hallottát! — É! hallottam! — En nem!

És így tovább. Bizony szegények nem igen hallottak a eszári tudósokról, amint hogy közeli vonatkozása sohasé is kerültek semmiféle tudással, legfőkébb Ilás Jóskaival, aki tudvalevőleg egyetemi professzor és ömungó.

— No, majd én elmondom nektek, kik voltak Hadrián eszár tudósai! — vizagyalta meg a szakállas kormánynevelőket Almásy tanító bácsi. — Hát két nagy hírű tudosa volt a római birodalom urának. Az egyik tudós a beszéd, a másik a hallgatás dícsőítője volt.

Hadrián eszár egy alkalmommal maga elé idézte a két tudóst.

— Kiváncsi vagyok — mondotta — hogy közle-tek ki tud több és jobb érvel felsorakoztatni a maga elmélete mellett. Halljuk hát először a beszéd dícsőítőjét!

Éz hatalmas szónoklatba kezdett.

— Ó, felsőes Czózar — szavaltá lelkesen —, ha nem a beszéd volna elsőbrendű, hogyan tudnák meg a népek miúllói, hogy a világ legjobb, legnemesebb és legbőleesebb uralkodója te vagy!

— Helyes! — bólintott elégedetten a eszár. — És most halljunk téged, aki a hallgatást dícsőítet! A másik tudós nagy hűvel forogt hozzá a saját elmélete helyességének fejtegetéséhez:

— Felsőes eszár... De nem folytathat, mert az első tudós, a beszéd dícsőítője, tenyerével hirtelen befogta kollégája száját.

— Mit teszel? — szólt rá esodálkozva Hadrián. — Miért nem hagyod beszélni!

— Azért — felelte a beszéd dícsőítője —, mert, ha az én tudós kollégám a hallgatás dícsőítője, hát fejleze ki ezt — hallgatással!

Hát ti is így esolekedjétek, amint a klasszikus példázatban írva vagyon! — mondotta Almásy László oktató hangon az ő mungó gyermekeinek. Vagy ha nem is mondta, hát mondhatta volna.

A házszabályrevizió vitája alatt történt, hogy az üres ellenzék padokból egy nagy beszéd hangzott el, amelyet a kormánypárt nagy megelégedéssel hallgatott és meg is tapolt. Sőt az egyik mungó át is sétált az ellenzék oldalra és megveregette a szónok vállát.

Erről a jelenetről beszégettek a demokratikus ellenzék képviselői s egyik elmondott egy régi történetet.

Tisza István első miniszterelnöksége alatt Rigó Ferenc függetlenségi 48-as követnek nagy vitája volt egyik szelsőhábi, de békésebb hajlandó képviselőtársával.

— No, én nem állok szóba Tiszával — mondotta Rigó Ferenc —, barelok rográsig.

— De Feri bátyám — vetette ellen a békepárti honatya —, Tisza igen tisztességes szándékú ember. En beszélgettem vele és...

Rigó Ferenc hirtelen kőbeváratl:

— Hát beszélgetél velem! És bizonyán megveregette a vállát! No, látod, én az az ember vagyok akit a vállveregetés felházt. Az éz vállambos ne nyúljon senki! Meri, enged meg, hogy egy hasonlatot éljek. A jövevő lö, ha megérintik a demokráciát, de a bivaly odartartja a hátát, hogy hátra vakarják...

Harc húsz rendszám körül

A bérautósok és a főváros között meglehetősen régi a harc. A harc legújabb fázisa az, hogy mintán a bérautósok az eredetileg kért háromszáz rendszámot lezállították szádra, a tanács megszavazott nekik huszat. Kimondotta ezenfelül, hogy egy-egy rendszám három ezer aranykoronába kerül. Most aztán nem kéttő között áll a harc, hanem három között. A bérautósok keveslik a rendszámokat és sokalják az árát, emelől fogva fellebbeztek a tanács határozata ellen. Az Autótaxivállalat viszont úgy véli, hogy neki jogait sérti, ha egyáltalában adnak ki — az ő szerződésének érvénye alatt — új autórendszámokat, tehát a tanácsi határozat ellen ő is fellebbezett. Áll tehát a harc most háromfelé is.

Kiváncsi vagyok...

Kiváncsi vagyok: vajon miért nem tudott egész Miskolc mingyárt első alkalommal is Huskára szavazni?

Kiváncsi vagyok: nem azért tiltották-e be az ellenzék gyűléseit a régi országokban, nehogy nagyon szembeálló legyen a kultúróság a régi és az új parlament között?

Kiváncsi vagyok, hogy Peidl Gyula kizárása után legközelebb nem Lendvai Istvánt fogják-e meghívni — Londonba?

Kiváncsi vagyok, hogy a miniszterelnök ár a forradalom megakadályozására valóban tegalkat-masabbakkal tartja-e a — fajvédőket?

x Olvassa el „A Polgár” mai számában megjelent „Világgedényáruház” esoda első reklámhirdetését.

x Oktvetlenül olvassa el „A Polgár” mai számában megjelent „Antikari Rt.” hirdetését.

A HALÁLRAÍTELT LIBERALIZMUS

— Poros aktskból —

„Mint hogy Magyarországról összes houpoltárai az alkotmány alapelvei szerint is politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az oshatatlalan egységes magyar nemzetet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozzék is, egyenjogú tagja; mint hogy továbbá ezen egyenjogúság egyedül az országban divatozó többféle nyelvök hivatalos használatára nézve, és csak annyiban eshetik külön szabályok alá, amennyiben ezt az ország egysege, a kormányzat és közigazgatás gyakorlati lehetősége s az igazság pontos kiszolgálása súlkságessá teszük; a honpolgárok teljes egyenjogúsága minden egyéb viszonyokat illetőleg épségben maradván, a különféle nyelvek hivatalos használatára nézve következő szabályok fognak zsinórmértékül szolgálni.”

(1868-XLIV. tc. bevezetése.)

„E házban törvényesen bevett minden vallás-telekezetekre nézve különbség nélkül lököltes egyenlőség és viszonszág állapittatik meg.”

(1843-XX. tc. 3. §.)

Hatalnya kívül helyezte: Eckhardt Tibor a nemzetgyűlés heoldi ülése...

A politikusoknak ne a szavaira, hanem a tetteire figyelj. Azok a vezérek, akik értek bűznet is tudnak, nemcsak átáradt emelkedni!

Választások előtt mindig több a „vezér”, mint harcok idején a küzdő politikus.

A politika ma nem őri büntetésig. Nem szabad annak lennie a szavazásnak sem.

Aki bögő bombával dob: üsd vissza — a szavazócédulával.

PALMA kauszuk szék
PALMA kauszuk talp
PALMA kauszuk talpvédő

Miért van annyi járvány Budapesten?

A közegészség is leromlott Wolffék alatt

A Wolff-féle uralmat a gazdasági esodón kívül, a kulturális visszasség mellett a főváros közegészségének leromlása is jellemzi. Régióta nem volt annyi járvány Budapesten, mint az elmúlt esztendőben. Felkerestük a főváros közegészségügyének egyik kiváló vezetőjét, aki Budapest közegészségügyi feladatairól a következőket mondotta:

— Az egyedül helyes közegészségügyi politika a megelőzés. Hogy mi kell ehhez? Csak a legfőbbeket említem. A lakóviszonyok megjavítása, kereseti lehetőségek teremtése, az élelmiszer megjavítása. Az élelmiszer terén különösen fontos a tej megjavítása, ami a gyermekhalandóságot csökkentené. Az élelmiszer-törvényvel lehetne kellően szabályozni. A tisztaság

emelésére szükség volna a vízvezetők kibovítésére, népfürdők és népmosodók felállítására, az iparegészségügy fejlesztésére, az iskolák higiénájának megjavítására, utal is uccok portálítására, hatósági porszívótűzlet felállítására. Ez igen hatályos védekezés volna a tödévész leküzdésére is. Ki kellene fejleszteni a közegészségügy iránti érdeket is és ami a legfontosabb: a közegészségügyi intézkedéseket gyorsan kell végrehajtani. Igaz, hogy mindez anyagi áldozatokkal jár, de más világvárosok az utolsó esztendő legsúlyosabb viszonyai között is tudták gondot fordítani a népegészségügy ápolására is.

„A politikai olimpiászt nem a játékszabályok szerint vívják”

Vázsonyi Vilmos beszéde a belvárosi demokrata pártban

Osztófirkókn, december 11-iken este 9 órakor tartotta a **Belvárosi Demokrata Párt** alakuló közgyűlését a Kiscsel-vendéglő külterében. A hatalmas termet zsúfolásig megtöltötték a párt megalapítóját, Dr. **Simonyi Simon** telt jelentését a közgyűlést előkészítőbizottság, továbbá a jelöltbizottság munkáját, majd felkérte **Deutsch Mór** telt alakuló közgyűlés vezetésére. **Deutsch Mór** elnök üdvözlő szavát a megalapítók és bemutatja az alapszabályokat, melyeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadott.

Közfelkiáltással megválasztották azután a jelöltbizottság által javasolt pártvezetőket. Ügyvezető elnök lett dr. **Posta Sándor**; társelnökök: **Deutsch Mór**, dr. **Láng Lajos**; főtitkár: dr. **Simonyi Simon**; titkár: **Kerpel Jenő**; házagny **Pölcner Béla**; főpénztáros: **Molnár Bertalan**; ellenőrök: **Breuer Armand**, **Idényi József**; számvizsgálók: **Scabó Albert**, **Lossay Pál**; ügyész: dr. **Faragó Andor**; jegyző: **Sarkady József**, dr. **Fenyő Sándor**; könyvtáros: **Pölcner Lajos**. Az elnöki tanács tagjai: **Szilágyi Vilmos**, **Márkus Béla**, dr. **Popper Tódor**, dr. **Neumann Árpád**, dr. **Bródy Ernő**, dr. **Hajdu Marcell**. Választmányi tagok: **Adler Jakab**, **Blum Nándor**, **Breuer Simon**, **Demasek Géza**, **Dokupil Árpád**, **Elikán Sándor**, **Faragó József**, **Fischer Béla**, **Fleisch Simon**, **Füredi Ádám**, **Gajari Samu**, **Gerő Gyula**, **Gliucksman Henrik**, **Grünfeld Miksa**, **Hauser Manó**, **Hegedüs Oszkár**, **Ivor Dénes**, **Kemény Imre**, **Kornis Miksa**, **Köngstein Tivadar**, **Lányi Henrik**, **László Artur**, **Lipsei Vilmos**, **Lób Sándor**, **Mihályi István**, **Molnár György**, **Nagy Lajos**, **Natonek Jenő**, **Rosovszky Dező**, **Révész Adolf**, **Román Ernő**, **Rosenblatt Kálmán**, **Rott Vilmos**, **Sárkány Géza**, **Seiner Imre**, **Sternfeld Ignác**, **Schneider Sándor**, **Shabados Vilmos**, **Szabó Albert**, dr. **Szacsavay Sándor**, **Székely Nándor**, **Veró Nándor** és **Weisz Sándor**.

A közgyűlés előzések között foglalta el dr. **Posta Sándor** megválasztott elnök az elnöki székét.

— Örömmel és büszkén fogadom el — mondotta — a tisztelt bizalmat. Súlyos feladat vár ránk, de a megválasztott vezetőség tudása, tapasztalata és demokrata hűsége megkönnyíti a feladat elvégzését. Politikai programot szokás ilyenkor adni. A mi programunk rövid fel kell értesíteni a polgári ántudatot. (Éljenzés.) *Meg kell érteni mindenkivel, a keresztrefülkél de alább állapod, a forgalom nélküli, de adóss kereskedéssel, ügyvéddel, orrossal, hogy egy osztályba, a szivvelés közepes tájba valók, amelyet fel kell emelni.* Szólt azután arról, hogy a legelső dolog saját hajlék megtérítése. Az ehhez szükséges pénzt önkéntes hozzájárulással kell megteremtetni. Ki-ki a saját tehetsége szerint adozzon. (Helyeslés.) A

tagsági díjként havi egy aranykoronát ajánl (Helyeslés), melyet az elsőlben legalább három hónapra fizessen le mindenké.

A közgyűlés az elnök javaslatát nagy lelkesedéssel magáévá tette. Ezután dr. **Weller Ernő** üdvözlő szóp szavalkon az új pártot a központ és a Józsefvárosi Demokrata-Párt nevében. Dr. **Posta Sándor** elnök köszöntőt mondott az üdvözlésért és buzgó szervező munkára szólítja fel a közgyűlés tagjait. Mindenké lenni 5 új tag szerzését vállalja, hogy a legközelebbi, január 8-iki gyűlésen már hatalmas tábor legyen együtt. **Szilágyi Béla** javaslatára kimondották még, hogy megalakítják a belvárosi ifjú demokraták csoportját. A szervezet **Szilágyi József**. Az elnök azután záros előzések közlően berekesztette a közgyűlést, a tagok köztös vacsorára vonultak át.

Ott voltak: **Vázsonyi Vilmos**, **Baracs Marcell**, **Bródy Ernő**, **Horváth IV. Károly** és **Hajdu Marcell**. **Faragó Andor** dr. elnöknek **Hajdu Marcell** üdvözölte, mint a belvárosi párt kezdeményezőjét. **Posta Sándor** dr. elnök, **Vázsonyi Vilmos** üdvözölte. Valamint telt róla, hogy a mai súlyos időkben szükségnek tartotta, hogy a polgárság különösen az ipar és kereskedelem érdekében védelembe szegődjék — és igyekezni fog valót feladatát becsülettel állni.

Vázsonyi Vilmos hosszabb beszédben válaszolt. Örömmel látja a belvárosi polgárság élén az olimpiászt bajnokot. Mi nehezebb olimpiászt vívunk, mert bennünk nem a play fair alapján támadnak, hanem még a „rajta” vezényszót sem várják be. A Belváros a titkos kormányzatoktól félszik, akiknek a táborra a legutolsó választás óta olyanokkal is kibóvítták, akiket annak idején mi jutattunk mandátumoz. Már többször tapasztalta, hogy veszelj idején az ő Noé-bárkájába kéreznél fel s ha elült a vihar, akkor eszerhenyágyják. Néhányszor engedte magát felvezetni, de ezután óvatossabb lesz, mert a ki több ízben enged magt részadni, az már maga is hibás.

A nagy óvációval fogadott beszéd után **Baracs Marcell** beszélt. A demokratikus szövetség — úgy mond — ma a kenyérért harcol. Majd utóbb ráerünk arra gondolni, hogy mire mekkora darab jusson.

Bródy Ernő Horváth IV. Károly üdvözölte, aki szellemes beszédben válaszolt. Ott az hozta át a demokraták táborába, hogy a kersztény párt mást hirdett a cögören és mást vitt át a gyakorlatba.

Hajdu Marcell örömmel állapította meg, hogy munkája érdemes volt s egy intelligens polgárság csatlakozását eredményezte a demokratikus gondolatnak.

Décsi Sámuel és **Deutsch Mór** tetszéssel fogadott felszólalású zárták be a beszédek sorát.

Kellemetlen beteglátogatás

A minap történt, hogy a tekintetes Székesfővárosi Tanács elnöki ügyosztályának emberei látogatást tettek fővárosi alkalmazottaknál. A látogatás nem volt előre bejelentve, de azért a látogatók bizonyosra vettek, hogy akiket felkérésnek, otthon fogják találni. Vagy lehet, hogy ezt nem is vették egész bizonyosra, s mit tesz a jóságos nagy Isten! — csak-ugyan nem találják az illetéket otthon. Ami azért nincs egészen rendjén, mert a látogatással megzavarták valamennyien — betegék. Komoly betegék, ki egy-két hét, olyik már egy-két hónap óta. Volt olyan is, hogy vagy föléstundeje nem láták a hivatalban. Beteg volt. Már most az történt, hogy egy ilyen betegnek, egy ilyen hosszú betegnek a hivatalfőnökét elfogta a nagy érdeklődés a beteg alkalmazottjának hogyléte iránt s ő ugyan maga nem ment el, de az elnöki ügyosztályt megkérte menesszen valakit a beteg lakására, hogy ugyan hogy van szegény. Az elnöki ügyosztály pedig gondolt egyet és — valamennyi beteg fölél érdeklődni kezdett. Elküldött valamennyinek a lakására. Az eredmény pedig, hogy az illetékek, a betegeknek igen jelentékeny része, határozottan a nagyobbik része százalékokban kifejezve: hetven százaléka — nem volt a lakásán. Ki színházban volt, ki moziban, ki erdőbűt, otthon, a lakásban mindössze vagy harminc százalék volt. Ennyi ugyancs tényleg beteg volt. Nem az alkalmazottak harminc százaléka, hanem a „betegék”, a betegségi címén hivatalba nem járók harminc százaléka. A többi most a tisztí főirosvi hivatalban próbálja elhitetni, hogy ő azért beteg, ha nem is volt otthon. Ugy tudjuk, a meggyezés mérsekeltlen sikerül. A következőnk pedig — sejtethető.

Kanyaró

Előre bejelentjük, hogy nem akar a haragok felverésére lenni, ahál következék. Következik pedig az a bejelentés, hogy a kanyarómegbetegedések száma előreláthatólag jelentékenyen meg fog növekedni. Nem mi mondjuk ezt, hanem Budapest székesfővárosi tisztí főirosvi hivatala s jövendődel, amely eppenséggel minden riasztásnak szánva, meg is okolja.

A tisztí főirosvos legutóbbi hivatalos jelentése szóról-szóra így szól:

„A székesfőváros közegészségügyi állapota az előző hónaphoz viszonyítva mérsekelt fokón visszaesett”.

Következnek azután számadatok s ezek látszólag nem igen igazolják a visszasség mérsekeltsgét. A dolog ugyancs — megint csak a hivatalos jelentés szerint — a következőképpen áll:

„Az összes hevenyfertőző megbetegedések száma 1072, ami 477-tel több, mint az előző hónapban volt”.

Már most számoljunk csak! Ki fog derülni, hogy az előző hónapban a megbetegedések száma 645 volt. Ez a szám emelkedett egy hónap alatt 427-tel, ez nem kevesebb, mint 66%-os emelkedést jelent. Mérsekélt visszasség ez? Semmiképpen sem. Legalább is mi nem érztük annak a felkerestük dr. Végz János tisztí főirosvót, a hivatalos jelentés szerzőjét s felvilágosított kértünk tőle. A főirosv úr a következőkben volt zives informálni s egyben a hivatalos jelentés látszólagos ellenmondását megmagyarázni:

— A múlt esztendő a hevenyfertőző megbetegedések s főleg a kanyaró szempontjából ahorrnis, még pedig ahorrnisan 36 esztendő volt. Hosszú esztendővel visszasségnek szám, mint tavaly. Viszont közlappasztalat, hogy háromszentdenként a kanyarómegbetegedések száma fel szokott szökni. Ez a harmadik esztendő az idei. A helyzet tehát az, hogy az idén a dolgok rendes folyása szerint is nagyszámú kanyarómegbetegedésre lehetett október-novemberbe számítani. A napokban már jelentették is a lapok, hogy Londonban igen nagy a kanyaróbetegék száma. Valószínűnek látszik, hogy ez előző hozánk is, aminthogy háromszentdenként máskor is így volt. Nem jelent egy különösebb veszedelmet, hogy úgy mondjam az szinte normális állapot. Nálunk persze tavalyhoz viszonyítva ez nagy számbeli különbséget tüntet fel, de ennek főoka, hogy tavaly különben is sokalattal kiesi volt a szám.

Megnyugvással vesszük és adjuk a megnyugtatóst: így nincs baj. Sokkal nagyobb baj a jelentésnek az a mondata, hogy tuberkulózisban meghalt 164. Ez még mindig alig történik valami a tödévész pusztítás ellen.

A **Polgárt** nem azért írjuk, hogy több legyen egy újságnál, hanem azért, hogy több legyen egy foggyverrel!

A legfiatloabb **HÓ-ÉS SÁRCIPŐ,** valamint estélyi lábak, antipod-és szines cipők, továbbá sovó, gyermek és házi cipők **3 havi részletfizetésre** napi áron kaphatók Budapest VII. kerület, Rákóczi út 66 szám cipőüzlet

A polgárság védje meg önmagát!

A polgárságnak készülnie kell a választásokra. El kell rá készülnie *lelkileg* is. A választás ma egy élet-halálharc döntő útkezője. Ha a csapat nem erős lélekkel megy neki az útkezőnek, úgy nem győzhet.

Békében olyan volt a választás, mint a politika egy-egy *hadgyakorlata*. Az ellenfelek ugyanannak a hadseregnek a tagjai voltak, csak a sapkájukra elhelyezett vörös szalag jelezte, hogy ki az ellenség. A felvonulás zászlókkal és zenészóval történt, a harcot vaktöltéssel vívták s a pályabírák eredményhirdetését — bár pillanatnyi izgalommal — de bensőleg nyugodtan várta. Akármelyik csapat vezetete el a „háborút”: *mindenké életben maradt és nyugodtan térhetett haza a tázhelyéhez.* Az ellenfelek kortesei másnap beszeggyeltek a polgári életben és egyik sem vette el a másikat kenyerét. A polgárság nyugodtan élt, akár néppárti, akár függetlenségi, akár munkapárti volt a követe.

Ma: *nom mindegy, hogy egy kerültekne Londoni*

István-e a követe, vagy Vázsonyi Vilmos. Ma nem békülnek ki az ellenfelek, mert az ellenség nem vaktöltéssel, hanem kenyérfürészéssel és gyűlölettel küzd ellentük. Ma nem néhezjük egykedvően a mérkőzést, mert *ha legyőznék: az existenciánkra törnek, numerus clausust, B-listát és reviziót kérnek és szabvány meg ellentük, adót vetnek ránk vagy — bombát.* Ma a politika a kenyérharcot és a kenyér védelmét jelenti s a választás: *ennek a harcnak a döntő útkezője.*

Az a polgárság, mely közönyösen, erénytelen, hit nélküli és a győzelem szíllár akarata nélkül gondol a közleled választásokra, már eleve feladta a győzelmet. Az a polgárság, mely rábizza magát a múlt időre és nem gondol *mindennap, szüntelen* arra, hogy meg kell javitania az életét és ki kell küzdenie újra a megélhetése biztonságát: el fogja veszíteni a csatát.

A teli állóharcban erősitük meg a polgárságot és akkor a tavasszi választás útkezői napján győzünk!

Déval Testvérek ezüstárúgyár Rt. gyártmányal **Déval Jenő ékszerésznél** VIII. Rákóczi út 61 sz. n. kisdnyben **Demokrata pártifogóknak gyűlti áruak.**

PESTI POLGÁR NAPLÓJA

Irja: KRÚDY GYULA

A keleti expressz és a többi lovasutak

— Szeretném még elmondani azt, hogyan használtam, ha az utazáshoz kedvem szolgált... Expresszon, édes unokám, akárhogy is csóvalód a fejed.

— A keleti expressz dohánybarna kocsijai ajtóféltájában oly nesztelenül gördültek be a Nyugati pályaudvarra, mintha sajnálnák az állomásfőnököt felköltetni. A kávészíni függönyökkel beborított ablakok mögött kiszájlal bégek, balkáni miniszterek, egy nagykövet vagy egy exkirályt, akit szép hölgygarnitúra vett körül bukaresti francia táncosnőből... úgy-e bár, azt hinnéd, unokám, hogy ebben az előleki társaságban a pesti polgárnak és élete párjának aligha lehetne helyet szorítani? Mi pedig oly gögösen, énézetesen várjuk a pályaudvaron a nemzetközi vonat beérését, mintha az egyedül a mi kedvünkért értenék a budapesti állomást... hiszen a magyar haláron ott várta az expresszt már a Menetgyőbróda sírhígyne, hogy ennyit meg ennyit pesti polgárnak kell helyet engedni a vonaton. Az uralkodó vagy Ferenc Ferdinánd vonatja néha elkerülte Pestet, különösen olyankor, ha Polkushazy Lajos készülődtött hosszú szónoklatot mondani az állomáson. De a nemzetközi vonat, mint ez a régi reporter urak féltékenységéből is tudjuk, „másodpercenyi pontosság-gal gördült be a pályaház tetőzete alá”.

— Szeretnék még felvilágosítani arról is, hogy nemcsak a nemzetközi közlekedési körökben volt kellő tekintélye a pesti polgárnak, hanem itthon is, Magyarországon. A vasúti igazgatóságunk legfőbb gondja volt arra, hogy vonatjainak indulási rendjét a pesti polgár kércvéne szerint ossza be. Indultak a gyorsvonatok például Bécs felé a napnak csaknem minden órájában. A „gáblit” akár Brucknál vagy Marcheggnél elforgasztattuk, hogy délireddé valamelyik bécsi vendégházadban állapítsuk meg, hogy még sem ének nagyon rosszul azok a bécsiek. Indult vonat, amely uszonatájában érkezett meg Bécsbe, hogy külfönséget tehessünk a bécsi és budapesti péksütémény között. (Mondhatom, hogy a századok át nevezetes bécsi „aranyperccet”, a császárfilket, a sóskifliket már jávában lefőzték a pesti pékek művészetükkel.) És ha már a delutáni vonatknál tartunk, ne feledkezzünk meg az úgynevezett „gavallérrégi” sem, amely rövidebb idő alatt tette meg az utat Budapest és Bécs között, mint az expressz, — aznap este valamelyik bécsi kavéházban hallgathattuk a magyar zenét.

— Szeretném, ha nem felejténéd el, hogy mi, régi pesti polgárok voltunk azok, akik a régi lovasutat vékre is meguntuk, mert nagyon sokat túlkölt az ablakaink alatt. Nálunk nem lakott se császár, az aravalló főherceg, aki népszerűségével a pesti polgár elceterprogramját irányította volna. Mi magunkra voltunk hagyatva, magunknak kellett gondoskodnunk jóvendónkról. Így volt ez a lovasút-lis, amelyet egy szép napon átálakítottunk villamossá és lehetőleg olcsóbban szabtuk meg az árat, mint amennyi a régi lovasutató volt, mert nem akartuk, hogy bárki is keserűséget érezzen a városban a régi, kedves lovasutató cmlúása miatt. Megengedtük, hogy az utasok, vásári árusok és egyéb poggyászos emberek a maguk bugyruival felszállhassanak villamosainkra, kedvezményeket adtunk gyermekeknek, hivatalnokoknak, nyugdíjasoknak; kalauzaikat kifaltítottuk, hogy oly udvariasok legyenek a közönséghez, amint egy budapesti vasútiasság alkalmazottaihoz illik, — segítségük a nőket, megváltják a botorkáló felegyeket... Kocsijaink egyenruhákban ragyogtak a tisztaság pompájától, hogy gondolkozhóba eshetett mindenki, hogyan tudunk a hatkraj-cáros szakaszgyőből ilyen nobilis urak lenni...
... Am most már azt hiszem, hogy elég elgondolkozni való dologról beszéltem neked a múlt időkhől. Legközelebb beszélünk a jelen időről is.

Perzsaszönyeg eladás

A háború előtti években, szönyegkiállítás keretében a jól ismert „STEIN” Perzsa Szönyeg Rt. vásárt rendezett válogatott valódi perzsaszönyegekből, melyek közkedveltségnek örvendtek. A cég a világ-háború után az idén először rendez újra alkalmi karácsonyi vásárt Bécsi úca 10. alatti helyiségében, kizárólag valódi legjobb minőségű perzsaszönyegekből és pedig: Kazak, Mossui, Iran, Kirman, Beludzsisztán, Kabistán, Bokhara stb. körülbelül 1 m széles és 1 1/2 m hosszúságúkat 1 1/2 m széles és 2,00 m hosszúságúkat. Az árak mért és minőség szerint változnak; 2 1/2 mértől kezdve 6 millióig nagymennyiségű valódi perzsaszönyeg al rendelkezésre, vételkészségre nekül, sáves megtekintésre. A szönyegek kis része a cég kiakataiban, V. kerület, Bécsi úca 10. sz. látható.

Három millió polgári demokrata szavazati a német választásokon

Miként Európa összes parlamentáris alapon kormányzott országában, a német birodalomban is az aranyos közpárt keresi a politika alapirányzata. A politikaiag érék, fegyvercsonten gondolkodó polgár tömegek mindinkább részesednek arra, hogy *hóds felelősség, beszéletes munkát és jótélt kizárólag a polgári demokrácia uralma biztosíthat.*

E meggyőződés hatalmas törőglássa mellett fűntet a most Németországban lefolyt birodalomgyűlési választás is. A fájvédők 32 mandátumhól 18-át veszítették, a kommunisták 69 mandátuma 45-re csökkent. És a jobb- és baloldali szélsőségek retentora vereségével szemben annál tanulságosabb a demokratikus pártok nagy győzelme. Az úgynevezett „jóhségi” (méréskel) szocialdemokraták 109 mandátumról 131-re szaporodtak. A *Scheidemann* vezette balosztva agitációval, valósság kiapcsolása a magántulajdon ellen irányuló programpontjait és hosszú idő óta együtt alkotott katolikus centrummal parlamentáris többséget. A centrum 65 mandátuma 69-re ugrott és mint a szocialistákkal és demokráttákkal való régi együttműködése bizonyítja, *sem ismer sem antisemitát, sem fajvédő gyűlködést.*

Igy a centrum tulajdonképpen becsületlen kereszténydemokrata párttá fejlődött.

Megöröszödött még a német néppárt és a bajor néppárt is. Mindkettő nemzeti polgári demokrata alpart áll. Mindkétfő szembőlőbb a *polgári demokrata párt nagy győzelme*. Ellene irányult különös elkötelezéssel a fájvédők agitációja. Magz arták a pártot semmisíteni, mert a demokráta *akadályozták meg a fájvédőknek „egységes polgári front” jelzések alatt a kormányba szándékolt bevonását.* A demokráta mandátumok 25-ről 33-ra szaporodtak, akik „gazdasági párt” és „bajor parasztpárt” elnevezés alatt szervezkedtek, mandátumuk 10-ről 17-re emelkedtek. Így a demokráta frakció szerzőcsapatával 38 mandátumról 50-re erősödött. A rájuk leadott szavazatok száma megközelíti a három milliót.

Német elvárhatónk tehát nagyon meg lehetnek elégedve a választás eredményével. Nekik köszönhető az új választások által beállót általános politikai tisztulási folyamat és ók lesznek most már hatalmas erővé fejlődve, arra hívata, hogy a polgári demokrácia további terőhódítását előkészítsék és végleges győzelmet kivívják.

Wolffék a fővárost, a kormánypárt és Lendvai a nemzetgyűlést szanalják

Könyvű lektismeret az, amelyik szóban rajongó szerzőtellel viselkedik az „szerelet” fővárosát iránt, tettekben pedig minden nap egy téglát szed ki az alapépitőnyóbl.

A *szanalás*-nak csufolt művelet címe alatt megszabodította magát a főváros vezetősége néhány tanítólól, tanártól. Magyarul azt jelenti ez, hogy a *szekesfőváros közbénségnek egyenlőből, a szegény adófizetők, véres vereséggel dolgozó pénzéből elparazolnak szanalásért milliórd koronát*, mert meg akarják fizetni a nő- és férfikortések választási fáradságát, amelyet Csilléri és Wolff érdekében fejtek ki.

haza minden polgárát. *Kossuth* Lajos is arra törekedett volna, ha a magyar parlament régi ülésstermében alkalma lett volna helyet foglalhatni, hogy őt csak egy kis töredék vallja követének. Cegled minden polgárának voksa nem ért volna annyit, mint egy válogatott csapatauk a szavazata az ő szemében sem.

Száztonöt milliót fog fizetni ki a B-listázott tanerőnek nyugdíj és végkielégítés címén és ugyanannyit vagy még többet a B-listára tettek helyetteseinek.

A fővárosi polgári *fiú*-iskolák mindögyükében ideiglenes, vagy helyettes *nőkkel* helyettesítik a B-listára tett férfiakat. A középiskolákban polgárra képesítettek tanítanak, mikor a középiskolaiakat B-listára teszik. Ha van köztanársági miniszter, tudja-e, hogy ez helytelen dolog? A háborúban szükségből meg lehetett engedni ezt a luxust. Hat a tanításiügyi minisztere is korrupszióalapot jutalmaz?

Van ennél a fővárosnak anyagi tehetősége ahhoz, hogy a Csilléri-Wolff társaság kedvéért egy esomé embert kenyérlétkénné tegyen csak azt, hogy egy másik esomé embernek a főváros vagyonaunk elpusztítására száztonöt milliórdt kifizesse? És a helyigminiszter? Azt kérdezzük, hogy nem kötelessége a neki érkdáni atettelt, hogy az erkölcsi felegyelete alá tartozó fővárosnak ne lehessen az immár végkimerülésig adozó polgárság költségere *ideiglenesen alkalmazni tanerőket, amikor rendes tanerők is vannak!*

Cegledét valaha a *Kossuth* névvel emlegették. Ma Léhner nevével. Ma igen, hoinap talán nem. Alkalmásint a ceglediek is meg fogják sokallni Léhner István „*anon*” túsátat.

B. B.

A polgárság nyugodt, munkáséletre vágyik!

Montesquieu írta le ezt a mondatot: *„Bádog az a nép, amelynek évkönyvei unalmasak.”* És mi, szenziókától elkábult, gigászi élményekkel felzavart és a percenként jövő fordulatokkal jőszégetett gyermekei ennek a kornak, megdöbbenve ismerünk rá. Montesquieu szavainak mély igazságára. Mint aki hosszas fárászto kutatás után végre megtalálta, amit keresett, és a sziklék közül, eserdők sürű bozótja és mély szakadékok közül ragyogó zöld mezőre érkezett, ujjongva felkiáltunk mi is: *Unalmas évkönyveket akarunk!*

Ezeket az ideiglenes, helyettes tanerőket meg is kell egyszer *választani*. Ha jól tudjuk, ez állások betöltéséhez a helyiügy minisztereknek az engedélyre szükséges.

Akit ideiglenesen alkalmaznak és megfelel, azt meg is kell választani. Hogy választják meg? Vagy ez volna a szanalás!...

De a nemzetgyűlésnek is akadnak szanalói. A napokban a nemzetgyűlésben a napirend megállapításánál *Dobódy Győző* azt indítványozta, hogy az általános titkos választójogot tüzzék ki második pontnak. *Nemes Bertalan* ennek a napirendi pontnak az elvetését kérte. Hozzáítette még azt is, hogy van egy indítványa is, indítványa az hogy adják ki ismét a hivatalos lap mellékletképepe a képviselőházi naplót, hadd léssa az ország, mivel loppák a tárgyalási időt egyes közpiseleők.

Nem kellene a háborúk, nem kellene a forradalmak, nem kell a bosszú öröne tobzódo gazdagsággal és nem kell a hessz kétségbeesése az öngyilkosok rovolverének tompa dobbanásaival. Nem kell a népek viaskodása, nem kellene a történeti események, az élet szelíd és biztos folyására vágyom, ezt óhajtot is és mi mindannyian. Nem akarunk a hegytetőig jutni, zibáló mellet és megtépett ruhában, de nem akarunk a mélységbe se zuhanni ésszetört mellet és véres ruhában. Nem esábit bennünket vakmerő tettek világhíre, *Stáin nyugalmára vágyunk*, ahol boldog jölétben, derős elégedettséggel lépdek az élet, ninesenek világrázódo események, nagy eszmék és kisemberek, nius láma és nines törtétes, ninesenek ütöcs társaságok és nyitlan gyűlölet hirdetők politikusok, — meg a köztársaság előnének nevéet sem ismerjük. *Semmi szenziók, semmi fordulat híre nem érkezik Szócióból*, — unalmasak, végtelenül unalmasak az évkönyvek és boldog a nép.

Nagyon helyes indítvány. Adják ki újra a naplót! Hadd léssék az országban, hogy kik? mivel? loppák az időt a nemzetgyűlésben. Hadd léssák, hogy egy ellenzéki képviselő mindenkinek meg kívánja adni a választói jogot, akit az megillet, és a kormány padjaiban helyet foglaló képviselő, egy régi képviselő, aki valanikor szintén az ellenzéki padokban ült, naplopásnak nevezi ezt...

Unalmas évkönyveket akarok, ahol az újságban a gyűjtémények rovataiban formánnyelvért, finom porcellánokról és a plasztika festményvészetének remekéről olvashatok, nem pedig a fegyverek impozáns gyűjtéményéről, bombák hengerlarkai, vagy szögletes formáról és kispasztika helyett apró tollégyek arcáról, amit pinesk mélyből és sötét lakások zugában kutat fel és gyűjt össze a rendőrség éber figyehne. A fűdös szeretném látni, aki a föld alatt az *esember fegyverét* keresi, föltárva a temetőköz-helyek kőkoporsóit, — és isme a detektívét, aki az *új ember fegyverét* találja meg a béke és a nyugtalan földalatti temetőhelyein. A gazdáról szeretnék olvasni, aki begyűjti a természet a eszondrái hídak környékén és nem a rendőrök, akit összergyűjt az okrajtól a hídak kövel alól.

Léhner István, akit Lendvainak is szoktak nevezni, a parlament nivótát akarja szanalni. Panszódik a szónokok, az egyes szónokok tónusa ellen. Az év Cegledén is, a nemzetgyűlésben is allandóan kifogastalan. Az ő szavai a törvényhozáásban is olyanok, amolyek egy eszept sem ütnek el nagy elődöt gondolkodásmodjától. *Kossuth* Lajos is éppen azzal a frazeológiával élt volna, ha ismét Cegled képviselője felszóllhatott volna a törvényhozás házában. *Kossuth* Lajos is azt hirdette volna, hogy a zsidó „*telves*”; *Kossuth* Lajos is az ütökődo pontokat kereste volna felszóllalásban, nehogy a rend, megelődés, a győzeles, szeretlet egyváltva valahogy az ország érdekében kifajított munkában a

Haddt üzenek a nagytudóknak, a kirtelen kanyarodásnak, a szabadság szociológusok és nem bádon ha mekővöz érte a riporterek hadsereg, újra meg újra elmondom Montesquieuvel: unalmas, nyugtalan évkönyveket és boldogaba álló népek akarok. És csak egy harcot ismernek el igazságosnak és szentnek, azt, amelyik ennek a munkásszolgálatnak a megteremtéséért folyik: a polgárság harcát az életért!

Dr. Sebostyán Ernő.

x Olyanok el a fővárosi polgári szanalás megkezdésére a fővárosi polgári szanalás megkezdésére.

KÖZGAZDASÁG

Kosztikamatos kisiparos-mentés

A 25 százalékos váltóhitelek

A kisipari hitelek ügyében, sajnos, az egész vonalon ugyanolyan mérvben nyilvánult meg a hozzá nem értés, a közpóztály gazdasági érdekeinek teljes félreismerése, mint minden más hasonló esetekben, ahol bár legjobb akarat mellett, de kizárólag olyanok szerepelnek, mint a kisemberek megmentői, kiknek gondolatvilága nagyon távol esik az iparosság szomorú helyzetének közzé megítélésétől. A kisipari hitel ügye nálunk rendszerint akkor szokott napirendre kerülni, amikor ezen polgári főnökökre akár politikai, akár társadalmi vagy gazdasági vonatkozásban, bizonyos köröknek szükségük van. A hitelkérdés komoly, céltudatos, tüzetes és valóságos megoldására mindeztől, sajnos, soha sem került sor. Így nem sikerült többek között az ipari hitel-szervezetek által sem a kívánt eredményeket elérni.

Legutóbbi napokban újból kísért a kisipari hitelek ügye. Változószámlásokkal rendelkező jövedelmező ezen fontos kérdést megoldani. Közülük huszonöt százalékot kamot mellett adnak ezen hitelek. A második akció úgy indult, hogy a Nemzeti Bank beszéd 12 százalékot, a garantiált szándékot, a biztosító intézet és a közvetítő bankok együttesen tovább 12 százalékot.

Ha egy ilyen kezdeményezésben az iparos mentés, azt nagyon nehéz kitalálni. De eltekintve a magas kamattól, a tervezet egyéb végzetelmét is rejt magában. A kisipari üzemek ugyanis semmiképp sem alkalmasak arra, hogy pénzügyi műveleteiket rövidlejáratú váltószámlákkal alapon bonyolítsák. A hitel igénybevétele meg nemkímélően simán fog menni, de a váltó forgatása és három vagy hat hó-

nap múltán okvetlen eszközleendő pontos beváltás, igen sok esetben nagy nehézségekbe ütközik. Egyedülként a mai szomorú gazdasági viszonyok mellett, még olyan esetekre is kell számítani, hogy az adós a hitelösszeg egy részét nem is fizetbe tekteti, hanem kénytelen azt feladni, nehogy az esedékesség napján a váltót nem tudja beváltani.

Kisipari üzemek tehát nem tudnák, szigorú lejáratú váltóhitelekkel, hanem csak másfajta kezdeményezésekkel lehetne segíteni, melyeket persze csak olyan közzgazdaság tudnak megvalósítani és helyesen alkalmazni, akik a kisipari üzemek sajátosságait és az érdekeltség gondolatmenetét alaposan ismerik. Legelőszörben itt csakis hosszabb lejárattal, részletekben is törleszthető készpénzhitelek jöhetnek mint segítőkészülköző komolyan számításba. Ezeknél is fontosabbak azonban a megrendelések, vállalkozások kivitelezéséhez szükséges anyagvásárlási hitelek, melyeket a rendes iparos munkája leosztásánál is törlesztési lépés. Olyan esetekben azután, hol a megrendelő szállításkor nem fizet, a számlakövetésre kell előleget adni, amely a számla megfizetése idejében esedékes. Így lehet a kisipari üzemeknek egészen vértékeringést teremteni, rendes pénzügyi ellátást biztosítani és munkalelküket fejleszteni.

Kosztikamatos váltóhitelek semmiképp sem segítik a kisiparosokat, sőt kihatásában végtelen pénzügyi bajokra vihetik őket. A kisiparos-mentés évtizedek óta működő kontráráll tehát hagyjanak fel olyan kísérletekkel, melyek csakis eszdebe visznek, és pedig nem csak az akciók magát, hanem igen sok esetben a „megmentett” kisiparjart is.

Zsember

A kormány nem odázhathja el többé a hadikölcsönök valorizálását

A címletek lassanként a spekulációs birtokába jutnak a tönkrement tulajdonosoktól

Legutóbb, mely a polgári közpóztály, valahányszor a kisemberek kultúráját a gazdasági érdekeinek ismétlésére törekszik, a jelen idők gazdasági problémáit közül elsősorban a legnépesebb rétegeket érdeklő hadikölcsönkérdés körül rúgatódnak. Tisztelettel nyugszik, hogy a magyar kisipari osztály a háború érzésvetéseit után gazdaságilag jórészt a hadikölcsönkérdésnek deválpótlásával roppant bűszke.

A magyar hadikölcsönkérdésnek egyik leg-alsóbb ismertője.

Dr. Görög Frigyes igazgató

A következő alapos s érdekes ismertetést adta számunkra a hadikölcsönkérdés mai helyzetéről.

— Tagadhatatlan, hogy a magyar hadikölcsön-tulajdonosoknak — először a külföldön — ma hatalmas létszámúak nincsen s ámbár a sajátban itt-ott hangok hallatszanak az ügy ébredésére, mindazonáltal a hivatalos fórumok egyelőre teljesen elzárkóznak a probléma megvitatására elől. Pedig kétségtelen, hogy igen fontos állampolitikai, állam-hiteli, igazgatási s szociális szempontok szólnak már amellett, hogy ez a kérdés végre-valahára bizonyos nyugvópontra jusson. Az államháztartás mai labilis helyzete mellett természetesen senki sem gondol az érdekeltek közül egy 300 százalékos valorizációra, vagyis arra, hogy az állam a hadikölcsön-címletek névértékét teljes aránytérben garantálja. Bizonyos azonban, hogy

...még a mai körülmények között is lehetséges egy oly méltányos megoldást találni, ami legalább egy kis részben kárpótolhatja az anyagilag teljesen tönkrement hadikölcsön-tulajdonosoktól.

Ha ugyanis az állam a MÁV és a többi állami intézmény tisztviselőire vonatkozólag csaknem az aránytalanság biztosítani tudta a nyugdíjigényeket, akkor annak sem lehet ma különösebb akadályja, hogy a hadikölcsönöket legalább 10-20 százalékos valorizálja.

— A hadikölcsönállomány ma mintegy 6 milliárdot reprezentál. A 10 százalékos valorizáció mellett ez 660 millió aranykoronát jelentene, aminek átlagos kamatszolgáltatása 36 millió aranykorona lenne. A kormányunk módja lenne a kamatszolgáltatást fokozatosan erre az összegre emelni oly módon, hogy az első években — mondjuk — 3-4 millió aranykoronával kezdene a kamatoztatást. Ezzel máris előné, hogy a hadikölcsön-tulajdonosok még lennének nyugtatra a címletekben fekvő összegek bizonyos tőke-értéke tekintetében.

— Az illetékes fórumoknak már csak azért is mielőbb meg kellene állapodniuk egy bizonyos valorizációs formulánál, mert amennyiben az ilyen irányú intézkedéssel még sokáig késlekedni fognak, idővel a címletek túlnyomó része az eredeti, tönkrement tulajdonosoktól a tőkeeres spekulációs réteg kezébe jut, tehát a valorizáció érvényét egészen illetéktelen kezek fogják lesújtatni.

A Magyar-Német Bank eladta a Rákóczi úti helyiséget. A Magyar-Német Bank, mely legutóbb megszabta olvasztotta a hírnevet Magyar-Amerikai Bankok, máris áttette a székhelyét az utóbbról berlini körüli épületébe s a Rákóczi úti helyiséget, ahol egy-két évvel ezelőtől még a Pest Napló otthona volt, az „újszakhatárnak” nevezik az arató Guttman J. és Társa cégnek adta el meglehetősen tekintélyes összegért.

A legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándékok szőrmehundák és bőrök

Elkán és Gerő

VI. kerület, Andrássy út 27

Sorozatosa fizetés; nehézségek a gabonapiacón. A BAGER ismeretes fizetésképtelensége után egyrészt bukkannak fel az inzulencikárról szóló híresztelések a gabonapiacón. Már mindenki gyaurós, aki el a gabonatörszén s egyszerre kiderül, hogy a gabonapiac túlnyomórésze a kenyérgyárak elsőbbségét jelöltte meg, s e piacón mindenki csak kontremínál. A jámbor fogyasztó ezek után csak arra az egyre kíváncsi, hogy miképpen emelkedett mégis a kenyérgyárak ára a mai magasságra, s ki vágta észre azt a fantasztikus összeget, amit a kontremínorik s a fogyasztók leadtak.

Pénzületűzet kongresszusán lesz vasárnap, december 14-én d. e. 10 órákor Budapeston a Kongresszusi és Bankmunka (V. Szemere utca 4.) léteszményen. A kongresszuson, amelyet a Pénzületűzet Országos Egyesülete hív össze, foglalkozni fognak a vidéki pénzületűzet kamatpolitikájával és ezzel kapcsolatosan az illeti feltételek szabályozásával (előadó Kégl János), az aranyérték kérdésével (előadó Katona Lajos), a pénzületűzet költségvetésével (előadó dr. Nyáry Pál), a mezőgazdasági hitel kérdéseivel (előadó dr. Nyulásky János), az értékpapírforgalmi adó kérdéseivel (előadó dr. Görög Frigyes), valamint a Csehszlovákiával és Romániával kötött pénzületűzet egyezményről.

Hétón vezetik be a tőrszere a Törökvis Takarékpénztár részvényeit. Mint értesülünk, hétón, december 15-én vezetik be a tőrszere a Törökvis Takarékpénztár részvényeit. A Törökvis Takarékpénztár majoritásának hírtokosa az Általános Fogyasztási Szövetkezet. A takarékpénztár alapítóje előzőszerint 300 millió korona, amely egymillió-kétszázötven ezer darab 400 korona névértékű részvényre oszlik. A 400 korona névértékű részvény bevezetési kurzusá 4000 korona lesz és a bevezetést László Desző egyezményes ügynök fogja eszközözní. A Törökvis Takarékpénztár beálltállománya napról-napra nő és főleg a munkásság köréből kap sok befutót. Az intézet egy új biztosítótársaság megállapításán is fáradozik, amely előrelátótlag már januárban megkezdí tevékenységét.

SZÍNHÁZ

Az Unió bérlí a Krisztinavárosi Színkört

A Krisztinavárosi Színkört haladásából új életre igazí eleven életre akarja kelteni az Unió Színház Részevénársaság. Beadványt nyújtott be a tanács kérvényelődésé ügyvezetéséhez, melyben formális ajánlatot tesz a Krisztinavárosi Színkört bérlétre. Kifejtí, hogy a színkört épületének lebontása, esztéu könnyen a Nemzeti Színház dolga lennéldőlődőtléne meg, hogy lebontották átvételük előtt egy színkört-épületet s még csak kifizás sineg egyelőre rá, hogy ott valahonir újra művészetet helyke emelkedhetik. Ne jussón hát az illetékes hatóságoknak észbe, megint lebontani egy színkört. Az Unió Részevénársaság hajlandó a Krisztinavárosi Színkört hat esztéu-derre, 1925 január elsőjétől 1930 december végéig terjedő időre bérlébe venni. Bérösszeg fejében felajánlja a bruttó bevétel 10%-át és kötelezi magát, hogy a hatóságok által szükségeseknek mondott átvételeket saját részben, de a főváros terhére elvégeztesíti. A beadványt, melyet László és Faludi igazgatók írtak alá, legközelebb tárgyalja a tanács.

Mascagni fogja dirigálni a „Si” első három előadását a Városi Színházban

(Saját tudósítókól). A Városi Színház új rezimjének vezetője, Sebestyén Géza rövid idő alatt bizonyítottá, hogy ügyre igazgatással és faradhatatlan scorgalommal virágzóvá tudja tenni az állam által kissé elhanyagolt nagy színkört. A Városi Színház a korai színházban valósgalál öllendült és miután az utolsó hetekben nem egyszer volt a színhelye nagyobb művészi eseménynek, a közönség új-ból szeretetbe fogadta. A színkört legközelebbi terveiről a vezetőség a következőképpen informálta munkatársúkat:

— A Krisztinavárosi bemutatója után, (Alpár díttá jászsa a főszerepet) Abrányi Emilnek „Monna Vau-naja” kerül színpa, Boda Erzsébet a címszerepben. Azt hisszük, hogy a fiatal énekeső debütje művészi körökben erős visszhangra fog találni, mert völa egy új tehetség vönl fel a magyar színházra. Halmos János és Sárosy Andor játszóak s náluk fő férfiszerepeket.

— Még a színházban bemutatjuk Lehar európa-szerete ismert „Fransuza” című operettjét, amelynek fő főszerepére egyik ismert pesti primadonnát szerződtetjük be, akivel még folytak az esztényú tárgyalások. Ugyanezek színpa fog kerülni több magyar komponista új operette.

— Februárban nagy eseményre készül a színház, bemutatjuk a Mascagninak „Si” című operettjét, amelynek január 9-én lesz a bérsi bemutatója. A pesti bemutatón és az első három előadásán maga Mascagni fogja a zenekart dirigálni.

— Több nagyon érdekes és értékes vendégoperettje tartkítok a repertoárt, legközelebbi kerüldünk pár napos vendégoperettre Schwanz Vera és Dönnen Mihály, mindketten kimagasló énekesei a német színházoknak.

* Az Úvegelpó jubileuma. Pénteken adták a Vigaszínházban huszonötödik évfordulójára az Úvegelpó Molnár Ferenc nagyszórvó vigjátékát. A hét többi estjén is az Úvegelpó kerül színpadra.

* Pénteken, december 19-én lesz a Krizantém premierje a Városi Színházban. Zenei, szereposztási, rendezési és kiállítási tökéletességek avatják rendkívül művészi eseményé. Nádor Mihály operettjének, a „Krizantém”-nek Városi Színházi előadását, amelyet az új direktor iránt kitüntetett bizalommal viselő publikum feltökélt érdeklődése vár. Alpar Gitta, Galetta Ferenc, Vigh Manci, Molnár Vera, Székely József, D'Arrigo Kornél kivétel nélkül olyan szerepeket játszanak, amelyekben muzikális, táncos és színjátszó képesséjük egyaránt teljes pompájában ragyoghat. Stephanides Károly és Ferenzi Frigyes készítik elő a premiert, szcenikusok, díszlet- és kosztümtervezők, nemkülönben a technikai műhelyek szorgos munkájának segítségével. A szerdára tervezett premiere megváltozott jegyek péntekre érkevényesek.

* Rátkay Márton és Biller Irén játszanak vasárnap délután is a Drótosóban. Velük együtt játszanak a Fővárosi Operettszínház legkedveltebb művészei.

* Parasztheccsüel és Balazsok egy este, hétfőn, kerülnek színpadra a Városi Színházban, Suleschi feljlesztésével.

* Rózsahegy Kálmán és Molnár Aranka játszószék a két főszerepet a Cigány szombati előadásán a Városi Színházban. Széligeti klasszikus értékű énekes színűve a Népszínház legnagyobb korszakának legnagyobb sikerével érkezett újból a közönség elé. Az előadásban a két vendégművészen kívül is a színház legjobb erői vesznek részt.

* Faust Saleschivel kerül színpadra vasárnap délután a Városi Színházban.

* Bernstein-premier a Vigaszínházban. A Baccarat, a Tolvaj és számos nagysikerű és nagyrészt új dráma szerzőjének legújabb alkotása, a Tükörfolyosó (La Galerie des glaces), a jövő héten kerül bemutatásra a Vigaszínházban. Párizson kívül itt érte el első sikereit Henry Bernstein, akinek jóformán minden színműve a Vigaszínházban kezdte meg világlátását. Előreláthatóan ez lesz pályafutása a Tükörfolyosóé is, amelynek október közepén a bemutatóját a Gymanse-Színházban, még pedig minden megszokott mértékkel meghaladó sikerrel. Az újdonságot oly tomboló lelkesedéssel fogadták, amelyhez hasonlót — a párizsi kritika szerint — csak 27 évvel ezelőtt a Cyrano de Bergerac premierjén tapasztaltak. A kiváló író sohasem számított oly magasan, mint ebben a művében és sohasem kapcsolt össze megkapóbb színpadi hatásokat oly finom lélektanilag megfigyelésekkel, mint ebben a drámában. Rendkívül szép a szerepek is, amelyek egyáltalán nagy művészi feladat elé állították a közönséget. Az izgalmas szerelmi események hódolatát, Ágnest, akinek szerepét Lély asszony kreálta, nálunk Gombaszögi Frida játssza. A végtelenül rokonszenves Madeleine-t, akit Párizsban Sylvie kisasszony ábrázol, a Vigaszínházban Farsányi Irén adja. Jeanne nem mindennapi érdekességi alakját Gazi Mariska viszi színpadra. Charlet, a dráma hőse, Lukács Pál személyesíti. A Gynnase-ban Charles Boyer adja, aki ma Párizsban első fiatal szerelmes színésze, Rendkívül érdekes feladata Rajnai Gábornak Vasseur Lionel szerepében. Jelentős szerepet játszik Béla Miklós is. A Tükörfolyosót Laczko Géza, a kintün stílművészt fordította. A díszleteket Vörös Pál tervezte, Rendező: Bródy Pál.

— Az „Altona” Hamburg külvárosában, az úgynevezett Altona-negyedben, a matrózok tanyáján játszódik le. Az események közvetlen színtere egy éjjeli mulatóhely. A mulatóhely tulajdonosnője és annak tisztalelkű leánya között elszánt harc folyik egy férfért. Kényes miljöben kényes témát tárgyalok és azt hiszem, hogy a túlszított drámai helyzetekben is megtalálom a méreletet hangját. Az előadásra vonatkozóan nekem garancia az, hogy Márkus Emilia játssza az anyát, Bajor Gizit a leányt, Csorlos a férfit és Tanyai rendezi a darabot.

* A Balatoni Társaság matinéja. Tegnap folyt le megfelelő keretek között, nagyszámú előkelő közönség jelenlétében a Balatoni Társaságnak a balatoni kiállításra rendezett szép sikerű matinéja. A matinéit Mossóssy Imre vezette be lelkes beszéddel. Majd Jászai Mari adta elő Wlassics Tibor báró Kelenek itt lenni a szenevő szegények... Miért és Boldogtalanságom című lírai költeményeit, könnyéig meghatva mesteri tolmácsolásával a közönséget. Közreműködtek még: dr. Orbán Gábor és dr. Szécs Miklós.

* A jövő hét eseménye: Lengyel Mengyhért vigjátéka, a „Waterloo csata”-nak esütőériki bemutatója a Renaissance Színházban. Hétfőn és kedden: Geraldyné vonelkőműve, „Szerelem...”.

* Félhétárakjai a „Kis muszkák”, a kintün Föld vigjáték vasárnap délután a Renaissance Színházban.

* A „Postás Katice” Jegyvit a Blaha Lujza Színház pénztáránál olyan iramban keresik, ami csak a nagy szórakoztatóművészekre tapasztalható. Zerkovitz Béla és Harnath Imre szenzációs operettjében parádés művészek parádés szerepeket lépnek fel. Honthy Hanna a címszerepben egyezre ragyogtatja naiva, szubrett és énekesprimadonna művészetét. Somogyi Nusi legkedvesebb és legvidámabb szerepe lesz a vidéki kisasszony. Boross Géza egy vidéki patikusból mesteri kabineltakítás: csinál. A mintaelőadás: Tünyai Vilmos főrendező készíti elő. Premiére: december 19.

FOX
Megjelenik december 12-én
Sába királynője
Világattrakció!

* Törzs Jenő — „A éves ember”, Drágoly Gábor és Liptói Imre új vigjátéka, „A éves ember” mai bemutatójára több külföldi saugazató jelezte lelettét a Magyar Színházban. „A éves ember” braviros címszerepe Törzs Jenőnek, a színház nagy népszerűségű művészeinek nyújt alkalmat, hogy rendkívül tehetségteljesen ragyogtasson. A női főszerepben M. Mahay Margit, a színház új, nagyszóró művésznője mutatkozik be. T. Forrai Rózi, Gombaszögi Ella, Z. M. Udvar remek, kómiikus trüszta biztosítják az est vidámságát.

Együtt vannak...

Most már talán ötszázadik felvonásban játszódik le Budapest nagy komédiája: a Tévédések Vigjátéka, amelyben fellobbanó és kihívó szerelmi drámák után végül mégis mindig egymásra találunk az ál-demokrácia veterán, „Zsák a foltját megleli, Janosi Pannit elveszt...” — E pillanatban megint egymás keblén pihennek, miután az új szabadelvű pártban megretentették azt az ást és kapát, amely őket a jövőben sem fogja többször elválasztani, mint a múltban. Mind együtt vannak és a fehérszínű mint versenő mesterszándokok közöttük fel az új pártot, amelyben a „szabadelvűség” vezérének és a császártalálkozás végbemegy —

mind együtt vannak az új demokratikus blokk ellen, mint ahogy valamikor javarészt együtt voltak a régi demokratikus blokkban, mind együtt vannak: a demokráta párt ellen, amelyben valamikor javarészt együtt voltak

és valamennyien a demokráta felforgatójáról való szent borzalommal fogtak kezét — felvélva a multat és jövőt, felvélva azt a eséklyeséget is, hogy valamikor javarészt demokráta programmal vállalták meg... akkor, amikor jóformán az volt az egyetlen liberális program amelyben mint valami vizhatlan köpenyben, mandátumot lehetett vevésni a zivarság budapesti utcán. Nagyon szép és a demokráta blokkból fakult a gondot, sőt a szabadelvűséget is — illik azonban meg rem felekezni arról, hogy a kommnj dukéa után ez volt az egyetlen

A KAMARA
pénteki monstre premierjének műsóra:
1. Pethes Sándor és Dénes György
együttes személyes fellépte legújabb számokkal
2. Három a feleség
Reno, a valóperes város
3. Sohsem megyek férjhez!
Misa Hobbs. Komédia 8 felv. Főszerepben: Vanda Hawley
Előadások: fél 6, fél 8 és fél 10 órakor

polgári párt, amely egyáltalában belemechtett a választási küzdelembe, amelyhez tartozni bizonyos tekintetben: alibit jelentett mindenféle „destrakció” rádjával szemben

s amelyhez esatlakozni bizony nem is késtek azok, akik most verszervezők lépnék a demokráta és a demokráta blokk ellen. Se baj — akkor a demokráta pártban szerettek egymást, most a demokráta párt ellen rajonganak egymásért, aminthogy másképp folytatódhatna a blokk lényes építkezés munkáit folytatni lehetetlen szerényeséggel, még pedig a parlamentenkívüli szociáldemokráciával: most pedig a blokk ellen építik bástyahálózatukat, bár most a szociáldemokrácia: parlamenti párt. Ó, a világrét se mondjuk, hogy inkonzekvenek, a világrét se vadoljuk őket inkonzekvenek, csupa következetességük, következetesek elfoglaltságaikban, következetesek gyűlöleteikben és következetesek emezelhetetlenségükben... politikájuk mindig ugyanaz, csak hadszíntere változik. Politikájuk mindig ugyanaz, csak mindig más szövetségben csinálják és a dolgon nem változtat, hogy néha egymás mellett, néha egymás ellen csinálják ugyanazt.

Bizonyára ismerik Tolstoj borzalmas szatiráját, amelyet az orosz Hotta touloni látogatása után írt. „A franciák felköszöntik az oroszokat, az oroszok felköszöntik a franciákat és poláreségés közben ünneplésesen kihirdetik, hogy most már minden egyes orosz szert minden egyes franciát és minden egyes francia szert minden egyes orosz”. Most minden egyes Heinrich-párti imad minden egyes Rassay-párti (az „egyes” szó itt nem a tömeg egy-egy tagját jelenti, hanem magát a tömeget) és az egymáshoz illő pároknak e boldog tömegben bizonyára nagyon megfogódtek volna, ha valaki azt mondná, hogy nem a közös szellem tűz őket fűsz, hanem a közös gyűlölet. Mily óvós emlekenk eldölegethet a multunk: memóriára megcsalárdul a vonzalmak, ha ezekbe jutnak az általános választások tapasztalatai — a drága és kellemes tapasztalatok, amelyeket egymás husegéről, kintársárol, nagrabácsiüléskorl szerettek. Mikor Ugron-Rassay-Saterényi-Barezy ügy csoportosultak egymás mellé, egymás fölé és alá a listán, egymás köré és egymás ellen, egymás helyére és egymás közös ellenségei ellen, hogy a szégyen budapesti választás igazán nem tudta, hányadán van velük. Szinte percenként változott akkor a lép — a szövetség, a barátság, meg az ellenségesség, volt Ugron: Rassay nélkül, aztán volt Ugron Rassayval — Saterényi nélkül... Barezy Istvánról kovesebb szó folyt akkoriban, mert ő Szepeden barcelti a győzelem pálmájért. Most mind együtt vannak — ott van városunk nyugalmazott első polgára, aki most, hogy az irazi ellenek kivonult, egyszerre a legszorgalmasabb látogatója lett a nemzetgyűlésnek... és ott vannak a többiek is, mind, mind... az első nemzetgyűlési blokk tagjai, valamennyien, akik most egyszerre olyan roppant kényesek, fínyasok lettek, hogy nem akarnak blokkot csinálni a szociáldemokratákkal. Csak Heinrich Ferenc következetes közltek — ő nem volt bent az első blokkban sem. Azt halljuk különben, hogy az új alakulás szigorúan csak városházi — nyílt kérdés mered azután, hogy parlamentileg ellenlék-e az új párt, vagy városházilag, avagy parlamentileg kormánypárt és városházilag ellenlék. Ezt a kérdést sürgősen tisztázni kell, — már csak a szégyen Wolff-párt miatt is, amely hasonló problémával viaskodik.

Karácsonyra leszállított Radondl, káron vehet, orizmás és színházlátcsövet, radlót, slit, ping-pongjátékokat, fényképezőgépet
IV. Egyetem tér 5. sz.
Vétel. Csere

Fango-Iszap kúrák
Dr. Pajor Szanatórium vizgyógyintézetében
VII. kerület, Vas uca 17. sz.
Ugyanitt gyógykezelés, Zander és ortopédia

TABARIN
VIII. kerület, Rákóczi út 63
VIII. kerület, Rákóczi út 63
11 TASZERWULLT'S 11
A világ legjobb arabcsoporija és a kísérő szenzációs decemberi műsor
Ma szombaton záróra
5 órakor

* Százhátrvan szerepelt a Fővárosi Színház amerikai revűjében. A Fővárosi Operettszínház a jövő hónapban hozza színpadra a „Hallo Amerika” című revút, amelyet Szabolcs Ernő igazgató és Jack Haskell amerikai főrendező együttesen rendeznek. A darab számos amerikai trükket ismerteti meg a pesti közönséget. Egyik érdekessége a revűnek, hogy a színház nem kevesebb mint 160 személyt fog benne foglalkoztatni.
* Fazekas Imre nyilatkozata új darabjáról. A Magyar Színház január elején mutatja be Fazekas Imre „Altona” című darabját, amelynek egyik érdekessége, hogy a fő női szerepben Márkus Emilia vendégként fellép az Uniónál. A darab másik két főszerepét Bajor Gizit és Csorlos Gyula játsszák. Az érdekes miljöben játszó darabról kérésünkre a szerző a következőket mondta munkatársunknak:

POLGÁRI SZERVEZKEDÉS

DEMOKRATA NAPTÁR

December 13. szombat

A Lágymányos-Kelenföldi Polgári Körben a 33 FC ismerkedési estje. — A Józsefvárosi XIX. Nemzeti Demokrata Pártkörben Szekeres Ferenc orgonaművész zenekari hangversenye (8 óra).

December 15. hétfő

A Ferenfvárosi Nemzeti Demokrata Kör gyermekfórumházi ünnepélye. — A III. ker. Demokrata Társaskör kultúrestélye (8 óra).

December 16. kedd

Lágymányos-Kelenföldi Polgári Kör: Kont Károly dr. előadása. — Kültetki Polgári Kör tisztújító közgyűlése (I) (8 óra). — A Demokrata Barátok Asztaltársaságának gyűlése a Központi Demokrata Körben (8 óra). — A Lipótvárosi Demokrata Kör taggyűlése vasárnapon.

December 17. szerda

A Lágymányos-Kelenföldi Polgári Kör választmányi ülése.

December 18. csütörtök

Lipótvárosi Demokrata Kör: Ifjú Demokraták felolvasása. Előadó: László György.

A Demokrata Párt szervezetei

Országos Nemzeti Demokrata Párt (VI. Teréz körút 7. Tel. J. 25-19, 198-05).

Kelenföld-Lágymányosi Polgári Kör (Gellért kavéház, Telefon J. 85-47 Pártnap: szerda).
II. ker. Demokrata Kör (II. Margit körút 40. Tel. 42-88. Pártnap: szombat).

III. ker. Demokrata Társaskör (III. Kulesár uca 1. Pártnap: szerda).
Belvárosi Demokrata Pártkör (Pártnap: csütörtök).

Lipótvárosi Demokrata Kör (V. Koháry uca 4. Tel. 69-76. Pártnap: kedd).
Központi (VI. ker.) Demokrata Kör (VI. Teréz körút 7. Tel. J. 25-19, 198-05. Pártnap: szombat).

Demokrata Asztaltársaságok: I. Reiss Dávid Asztaltársaság (Karikás vendéglő). — II. Demokrata Barátok Asztaltársaság (Központi Demokrata Kör, összejövetel csütörtökön). — III. Ledermann Mór Asztaltársaság (Báthory kavéház, összejövetel hétfőn). — IV. Bródy Ernő Asztaltársaság (Blaška vendéglő, Szív u.). — V. Turul Asztaltársaság (VI. Szondy u. és Felsőerdősi u. sarok, vendéglő, összejövetel kedden). — VI. Polgári Jótékony Asztaltársaság (Lovranna kavéház). — VII. Weiss János Asztaltársaság (Teréz körút 17. Kőműves vendéglő, összejövetel csütörtökön).

Külső Terézvárosi Demokratákör (XII. választókerület, Uteg uca 4.).

Erszébetvárosi Demokrata Kör (XIV. vál. ker. VII. Király u. 65. Tel. J. 119-57. Pártnap: csütörtök).

Erszébetvárosi Nemzeti Demokrata Pártkör (XV-XVI. vál. ker. VII. Damjanich u. 51. Tel. J. 45-29. Pártnap: szerda. Társasvasora: szombat).

Erszébetvárosi Demokrata Kör (XVI. vál. ker. VII. Thököly út 80. Tel. J. 81-34. Pártnap: szerda).

Józsefvárosi Nemzeti Demokrata Pártkör (XVII. vál. ker. VIII. Rákóczi út 41. Tel. J. 94-93. Pártnap: kedd. Társasvasora: szombat).

Józsefvárosi Polgári Demokrata Kör (XVIII. vál. ker. VIII. Déry u. 16. Pártnap: csütörtök). Minden hó első szombatján kultúrestély és társasvasora).

Józsefvárosi Nemzeti Demokrata Pártkör (XIX. vál. ker. VIII. Baross u. 84. Telefon J. 110-11. Pártnap: szerda).

Ferenfvárosi Nemzeti Demokrata Kör (IX. Ferenc körút 1. Tel. J. 49-73. Pártnap: és társasvasora: csütörtök).

Üjpesti Nemzeti Demokrata Párt.
Rákospalotai Nemzeti Demokrata Párt.
Pesterzsébeti Nemzeti Demokrata Párt.
Kispesti Nemzeti Demokrata Párt.
Manori Nemzeti Demokrata Párt.
Miskolci Nemzeti Demokrata Párt

Mi újság a pártkörökben?

— Százötven szegény gyermek fórumháza. Az Erszébetvárosi Demokrata Kör keheleben alakult „Jótékony Asztaltársaság” vasárnap délelőn ünnepes keretben ruházott föl 150 szegény gyermeket. Az apróságok a kör nagyteremében uszonna mellett voltak át a szomszédok értékei ruhákat és elpótlak. Az ünnepségen Haras Mór, az asztaltársaság elnöke köszöntött szavazott az adakozóknak, akik lehetővé tették a szegény gyermekeknek, hogy télijez idején beburkolózhassanak. Nagy Miklós, a kör elnöke beszélt ezután.
— A Krisztusi fanatizmus — mondta többek között — a politikában úgy értelmezik, hogy gyűlöletre és uszításra használják föl a keresztet. Mi azmi lakjuk megvalósítani ezeket az eszméket, hogy enni adunk az éhezőknek és betakarjuk a didergőket. Tetszik

előtt, ha látom, hogy a kertész betakarja a virágpalántát, önkéntelenül arra gondolok, hogy hol vannak azok a kertészek, akik a legértékesebb kincset, az emberpalántát igyekszik megmenteni?

A nagy tetszésrel fogadták beszéd után Weiss Emil szólalt föl, majd három kis gyermek mondott verset köszöntőül.

— **Jóitékony-est.** A Lágymányos-Kelenföldi Polgári Kör f. hó 6-án este kabarával, tombolával, szépségversennyel és táncal egybekötött jóitékony-estélyt tartott, amely a reggeli órákig tartott. A nagyszerű estély kabaráját Bokros Béla, a Kör főtájkosa és Cs. Nagy Gyula konferáltaák ötletesen. Művészi játékkal kiűntették magukat dr. Benedek Viktor és dr. Jónás Vilmos zongoraművészek, klasszikus tónéval Kádor Boriska művésznő ragadtatta el a díszes közönséget. Tibor Iván Ady Endre két költemények elszavalásával aratott zajos tapsot. A nagyszerű est rendezése határozottan díszre vált a Polgári Körnek, amely körül különböző Székely Bertalan, Mera Márton, Erdős Lajos, Rabosi Hugóné, Kovács Szerénye és Grünfeld Henrik szerettek nagy érdemeket.

— A Lipótvárosi Demokrata Kör vigalmi bizottsága fényes sikerű Mikulás-estélyt rendezett e hó 6-án. Az est keretében behűt rendezett kabará-műsoron igen nagy sikert aratott Gerő Margit hangverseny-énekesnő, Bók Miklós hegedűművész és Müller Elli zongoraművésznő. A sikert megosztották velük Paulitz Ödön, Adami János, Tóth Il és Hincz Teri. A rendezés keddi vasóra keretében Molnár Jenő, a „Borszem Jankó” felolvasásával tartott humoros előadást, a szofalásig megtelt terem közönséget egész idő alatt derült hangulattal tartotta. Utána dr. Gál Jenő és „Felpus” szólaltak fel.

— Művészi gyermekelőadások. Oszkár bácsi, a gyermekvilág népszerű mesemondója, a demokrata körökben az idén is rendez személyes közreműködés mellett művészi gyermekelőadásokat. Ezek az előadások vasárnap délelőt lesznek. Azok a körök, amelyek gyermekelőadásokat akarnak rendezni, jelentkeznek be „A Polgár” szerkesztőségében.

— A kereskedelem és ipar válsága. A Józsefvárosi (XVII.) Nemzeti Demokrata Pártkör december 8-iki társasvasorára keretében Fülöp Aladár főtitkár tartott előadást „A kereskedelem és ipar válságának” címen. A kereskedelem és ipar nemzeti fejlődésének előfeltételeiről beszélt, melynek legfontosabb, alapvető szükség a helyes gazdasági politika. Mag Ausztriában a korona rendlens felzabálította az ipart és kereskedelmet, a jövedelmek pedig a romlás arányában emelkedtek, addig miálunk az ipar és kereskedelem tovább haladt, a jövedelmek pedig az arányban folytán retentívum-összeletek. Így Ausztria lett a monarchiából alakult utóállamok kereskedelmi gépezete. Jött a szállítás, felmenték a vámokat, ezzel végleg lehetetlenné tették a kereskedelmet és ipar fejlődését, míg a császári tiszta folytonos emelés a tranzitkereskedelmek fejlődésének zártja el a lehetőséget. Nem gondoskodott a kormány arról sem, hogy az iparnak meg legyen a helyes fogyasztási tere. Az agyontámogatott kisgazda mint fogyasztó nem jön számításba, a hitelner- és tisztviselőszámlái bekebeli jövedelmének 40%-át élvezi, holott a drágaság ugyanannyival van az aranyarítás felett, a munkás sem keres meg a bőkezűjödésnek megfelelő összeget, sőt jövedelme mellyen ezáltal áll. Ezután az adórendszer kibűlt fejtegette. Minden terhet az ipar és kereskedelem visel, mely így versenyképtelen. Előadásának végző konkludálja gyantát azt állapítja meg, hogy a politikágnak politikai eszközökkel kell helyzete javításáért harcolni és saját érdekében azt a pártot támogatni, mely az ő létezőkért küzd, a Demokrata Pártot.

— 160 új demokrata. Az Erszébetvárosi (XV-XVI.) Nemzeti Demokrata Pártkör: szerdán, 10-én, taggyűlése társasvasorát tartott, melyen dr. Bródy Ernő üdvözölte a felavatott 160 új tagot. A vasóra keretében melegen ünnepelték Benedek Dező elnök születésnapja alkalmából, akibe Tolnay Béla elnök intézett üdvözölő beszédet. Benedek megköszönt szavakban mondott köszönetet a jóleső megemlékezésért.

— Jubileumi ünnepély. Nagy és szívóbi jövő ünnepélyben részesítették a Józsefvárosi (XVIII.) Polgári Demokrata Kör Ifjú demokratai Zimmermann Dezőt, a kör társelnökét abból az alkalomból, hogy negyedik éve vezeti a Bata-szék lelkes csoportját. Steiner József üdvözölte a jubileumot és ajánlotta neki az ifjúság értékes ajándékát. Zimmermann Dező válaszában kijelentette, hogy a jövőben is minden erejével azon lesz, hogy minél több harcos közönséget léptessen ki a demokratikus eszméjé számára. Az Ifjú Demokraták eheti szokása szerdai és pénteki összejöveteleire Fehér István tartott szabaddeladást.

— Kérelm a XIX. választókerületi demokratákhöz. A Józsefvárosi (XIX.) Nemzeti Demokrata Pártkör vezetősége kulturaprogramjának egyik fontos feladata, hogy a kör tagjait megfelelő olvasmányokkal lássa el. Most folyik a könyvek gyűjtése és a vezetőség aztán kéri a kör tagjait, hogy minden erejükkel támogassák az akéit és fölösleges könyveket hódassák a könyvtár rendelkezésére. Ezután közli a vezetőség a tagokkal azt is, hogy a kör megkapta telefonját, melynek száma J. 110-11.

— Művészet. A Józsefvárosi (XIX.) Nemzeti Demokrata Pártkör 6-án, szombaton nagyszerű művésztelt rendezett, melyen Zoltán Franke operaváriákat, Tullmann Viktor Schuberl-dalokat adott elő. A műsoron szerepeltek még Kormos Blanka és Sándor József. A bevezető konferánst Reichenberg László tartotta. A számkat Rabinek Rózika kísérte.

— Küldöttség Pakots Józsefnél. Úlló közsg népea küldöttsége kereste fel e hét 9-én kolden Pakots József nemzetgyűlési képviselőt, a Ferenfvárosi Nemzeti Demokrata Kör elnökét. A küldöttség vezetője, Baglyas József a monori körület legelőjebb bizalmáról biztosította népszerű képviselőjét és kijelentette, hogy a körület polgársága és munkássága teljes lelkeséssel és kitartással áll a Demokrata Párt zászlaja mögött az előjvendő küzdelemben. A küldöttség tagjai ezután részt vettek a Demokratikus Szövetség vasoráján.

— Gyermekelőadások. A Ferenfvárosi Nemzeti Demokrata Kör hétfőn, e hó 15-én uszonna keretében Pakots Józsefné védnöksége alatt gyermekelőadásokat ünnepelt rendez, melyen 50 gyermeket lát el föl ruházattal.
— A Ferenfvárosi Kültetki Polgári Kör tisztújító közgyűlése. A Ferenfvárosi Kültetki Polgári Kör, amely Springer Ferenc dr. örökösé néhány héttel ezelőtt választotta elnöké Pakots Józsefet, Soroksári út 35. szám alatti helyiségében e hó 16-án este 8 órakor tisztújító közgyűlést tart.

— Új vezetőségi tagok az Erszébetvárosi (XVI.) Demokrata Körben. Az Erszébetvárosi Demokrata Kör legutóbbi elnöki tanácsülésén alelnökké választotta Pásztor Ferenc lakatosmestert, a zuglói iparoság egyik vezetőjét és Scheiber Zsigmond főállományú, az elnöki tanácsba pedig beválasztotta Király Aladárt. Az elnöki tanács ezután meghallgatta a vezetőség beszámolóját, melyet köszöntettel és megelégedésének kifejezésével vett tudomást.

— Oszkár bácsi meséi. A magyar gyermekvilág kedveme mesemondójának és meseköltőjének könyve az Állg van gyermek, aki ne hallotta volna a népszerű mesedidőtanok „Oszkár bácsi” meséit. Oszkár bácsi meséi nemcsak élőséval, hanem olvasra is sok örömet, gyönyörűséget és kedves, elmes szórakozást nyújtanak a gyermekeknek. Mesélőnyelvnek minden sora a gyermekek iránt érzett nagy, meleg szeretetéről tesz tanúságot. Megrendelői a szerzőnél: Szalai Oszkár, Budapest, III. Zsigmond uca 38. Ára felváltsonkötésben 35.000 kor.

— A Demokratikus Szövetség vasorája. A Demokratikus Szövetség tiszteletére kedden, december 9-én társasvasora volt a Royal-szálló. Fehér-teremben, melyen teljes számmal vettek részt a szövetség képviselői és a körületi demokrata szervezetek vezetői. Első felszólaló Zsombor Geza ny. Államtitkár volt.

Üdvözlő a demokrácia megjelent harosait, akik mindig az általános tilkos választójogért harcoltak. Az országot csak úgy tudjuk az európai kultúrába behoztatni, ha kimentjük ebből a mai szomorú helyzetből, amelyet nemcsak a külföldi, hanem a belső ellenség ellen is védenünk kell. Alkotmányos élet pedig becsületos választójog nélkül nem létező.

Ha valamikor a Balkánon új parlamentet akarnak felállítani, akkor Magyarországról hozzanak szavot. A legnagyobb tudományos alapra helyezték azt az elméletet, hogy hogy lehet egy országot kormányozni, hogy a létszám parlamentáris legyen és még az parlamentáris kormányozzák. Meggyőződése, hogy a tilkos választás sem újat biztosított a valódi akarat megnyilvánulására — amint láttuk most a miskolci időköl választásánál — mert a tilkos választásnál még azok sem szavaznak a kormánypárti vagy a kormányt támogató párt jelöltre, akik az aláírási ívet nyíltan aláírták.

A tilkos szavazás legelőbb keltető az ország nyugalmat létesítésének. A német és osztrák példa mutatja, hogy egy kormányt csak kell félni a tilkos választásról, hogy túlságos balrafordulás lenne. Tanuljuk meg a külföldit, hogy a bajnére átre lehet talán átmenteni kormányzatot, de egész napot korbáccsal feketeltárvai nem lehet, legelőbb — csordát.

Ez a nemzetgyűlés azonban nem fogja behozni a becsületos tilkos választójogot, mert hiszen akkor saját mandátumának ássa meg a biztos sírját.

Erés kiltártást kíván a demokratikus blokk képviselőinek a választójogért való harchoz.
Süldnyi Lajos és Peill Gyula voltak a következő felszólalók, akik után Pakots József mondott beszédet.
— A mai napot — mondotta — a blokk számmal ad arról, hogy a politikai helyzetet hogyan fog meg, 1919 óta folyik ez a számvetés az adó gondolat, hogy végre eljussunk ahhoz a boldog időponthoz, amikor lezárhatjuk végre a forradalmat. Ez

Műbutorpiállítás!
Dr. és hátsószobai látnévisesség:
Hűtésresegítékek tisztos közvetítés
TROTZER és WIDDER BUTORPIARI RT.
Budapest VII. Veszprémi uca 18. sz.

szakal. A forradalomnak a legnagyobb szolgálatát éppen a túlsó oldalon tették, amikor a magyar nemzeti társadalomnak igazi képviselőit, az ellenzék különböző frakcióit képviselőket szorgalmasan kiurcoltatta Bethlen, — akkor alágyújtott a forradalomnak. Es oszlatos dolog, hogy akadnak protektorai annak az irányzatnak, melyet Bethlen képvisel, éppen azokból a sorokból, amely sorokban mi 3 esztendőn át harcoltunk.

Nekünk ebben a szövetségben nem kellene mások, csak kipróbált ellenzékiférfiak. Küzdelmünk végső célja az alkotmányosság teljessége, a közszabadság, a jogegyenlőség és mindezek betetőzése: az általános, egyenlő, titkos, községenkénti választójogi! Ez az összorvosztó erő, amely kemény harcra csapott a fog edzői hennünket a legerőszakosabb reakcióra felkészít.

Most olvassuk, hogy Bethlen Istvánnak az az álláspontja, hogy 3 hónapra belül betérjeszi az általános választójogiáról szóló törvényjavaslatot. Hogy milyen lesz ez a törvényjavaslat, azaz tisztában lehetünk. Nekünk, akik Bethlen játékaik végigkísértük, semmiféle kételyünk nem lehet, hogy mivel fogja szorosodni tenni ezt a magyar közéletet!

A parlamentben egy felőlőlen elem nyilatkozott meg most is a miskolci választással kapcsolatban. Eckhardt Tibor képviselőársunk felelősen nyilatkozott, amikor azt mondta, hogy a miskolci zsidók a radikális forradalmi irányhoz csatlakoztak. Újra a régi gyanúsítás: hogy valaki a mi táborunkban forradalmat akar! Azt mondja, hogy Várossy Józsefben a legitimizmus csak robbantószer. Ha a legitimizmus valaki kezében robbantószer volt, akkor azok kezében volt az, akik Budársnél fegyverrel mentek a király ellen.

Odáig megy a cinizmusuk, hogy történelmi tényeket meghamisítanak. Bethlen és fajtáéok testvérei hosszú ideig kiadjították Magyarországon a legszentebb gondolatokat, a legszentebb jelszavakat. Ez ellen alakul a magyar polgári demokrácia fronta a szocialista munkássággal és azok képviselőivel együtt. Az erkölcs és a köztisztesség uratmát akarjuk biztosítani, ezért szövetségünk! Ebben a küzdelemben összefogunk és győzni fogunk!

Rupert Bező, Nagy Vince, Peyer Károly, Lathás Jenő, Propper Sándor, Dénes István, Pályi Ede és Létyay Ernő felszólalásai után késő éjjeli órákban ért véget a vacsora.

SPORT

— Futball. A labdarúgómérkőzések őszi fordulása befejeződött. A szövetség már szép programot állított fel a tavaszra. Szinte az összes közepesúpai csapatokkal lekötött egy-egy meccset.

— Autó. Egy angol automobilista új gyorsasági világrekordot állított fel Franciaországban. Teljesítménye órákint 196 kilométernek felel meg.

— Boxolás. Német professzionista boxolók mennek Párizsba. Breitenstráter — aki nálunk is járt — a legjobb név közöttük.

— Vívás. Kovács Györgynek Pulitivel való párbaja 9 milliójába került a Vívószövetségnek. Annak idején a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kimondotta, hogy a Kovács—Puliti-affér: magánügy.

A Nemzeti Vívó Club folyó hó 12-én, a Vén Fűk pedig 15-én tartja évi rendező közgyűlését. Petőfi Sándor ucca 2. alatti (Fodor-féle vívóterem).

Felolós szerkesztő: Dr. Hajdu Marcell
Felolós kiadó: Zaombr Géza

Mindenmely gazdasági gépeket a legelőbban azonnal raktárról szállít:

Dénes B. rt. Budapest

Központi iroda: V, Váci út 98

MINTARAKTAR:

Budapest VI, Vilmos császár út 61
SÜRGÖNYCIM: "HEBURY"

GÁSPÁR FÜLÖP

Budapest VI, Hungária körút 72. szám
Telefonszámok: 4-68, 39-60, 60-21

Szállít 7000 kalórián felüli Száraz tűzifát porosz szenet Elsőrendű retortabükkfaszenet házhoz szállítva, fuvarokban, vagy fát és szenet egy fuvarban. — Vidéki szállításokat vagontételekben is eszközöl

A cég 30 éves jó hírneve biztosítja a szolid árakat, a hiánytalan súlyt, a legjobb minőséget és pontos kiszolgálást!

Elsőrangú román import

bükk hasáb tűzifát vagontételekben is

azonnapi szállít:

PROSYLVANIA RT. TELEP: JÓZSEFVÁROSI P. U. X. SZAMÚ KAPU TELEFON: J. 90-72. KÖZP. IRODA: V. NÁDOR U. 21

Hálószoobak, ebédlök túlszállított raktárunkban melyon lezárították az n kapuzatok

Megvettünk

nagy tételben törlefruhát és sífón-árut, melyet karácsony előtt privat vevőknek olcsó árban adunk el

- 200 vég 176 cm széles paplanlepedő vászon méterje... 69.000 K
- 40 vég sífón női- és férfifehérneműekre méterje... 16.000 K
- 50 vég I. sífón ágyneműre méterje... 25.360 K
- 50 vég I. alsó lepedővászon méterje... 52.500 K
- 50 vég I. opálbatist méterje... 37.500 K

Ajánlatos a vásárló közönségnek a szükségleteit minél előbb beszerzeni, mert a tételök eladása után ezen árakat nem tarthatjuk. Mintákat vidékre küldünk

Belvárosi Vászonáru Rt. IV, Kammermayer Károly ucca 10

László Vacuum 75-05 71-82 V. Ut. egred ucca 8 II. Zsigmond ucca 24 Iahant. megév. írt. beraktároz sz. Bnyogokat javít és mos

Szenzáció! olcsóság! 20 cm. széles autószenyeg 50.000 Ft. Enédlő- és futószarvegekben nagy választék. Klein Sándor képviselők-nagykereskedő, Budapest VI, Teréz körút 1/a szám

Tűz ellen biztos a harcok, Hogyha veszel MINIMAX-ot. MAGYAR MINIMAX RT. VI, Rózsa ucca 85. ♦ Telefon: 37—31.

Legalkalmasabb! Legelőcsőbb! Karácsonyi ajándék!

Női sárpó, magasszerű, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 265 ezer K	Női sárpó, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 125 ezer K
Svéd hódip, legelőgánsabb kiviteben... 350 ezer K	Férfi sárpó, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 100-125 ezer K
Eredeti Reithoffer magasszerű, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 310 ezer K	Eredeti Reithoffer magasszerű, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 150 ezer K
Gyermekhódip 200-250 ezer K	Gyermek-sárpók... 65-75 ezer K
Női sárpó, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 88-110 ezer K	Vasasszőr-hódip, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 90-100 ezer K
Nagasztas hódip, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 140 ezer K	Férfi sárpó, 160 cm. körüli, nem gyapubelel... 100 ezer K

SCHÄFFER-cégnél, Döbrentel tér 4
Telefonszám: 5-71
Kereskedőnek engedély Vídőkre utazással. Alapítva 1898

Részletfizetésre órákai, ékszereket legelőnyösebb HARTENSTEIN ékszerátóüzlete VIII, Rakóczi út 9. szám

Külföldi illatszerek és kozmetikai különlegességek BALASSA HUNGARIA DROGERIA Budapest, VIII, József körút 31

Nagy karácsonyi vásár Világgedényáruházban Népszínház u. 29

- 1 kausz 6 pohárral... 26.800
- 6 személyes kristályfehér boroskészlet... 15.500
- 6 személyes kristályfehér vizeskészlet... 26.800
- 6 személyes kompkészlet... 26.000

Minden vevő egy nagy színes tányért Kap Karácsonyi ajándékkul

- 6 személyes futenkamen teakészlet... 138.000
- 6 személyes ebédlőkészlet girlanddal... 250.000
- 1 darab 6-os fűszerkészlet girlanddal... 45.000
- 1 pár kávécsésze, színes, aljával... 4.800

Részletre

női, férfiszövet, vászonruha, selyem és női fehérenemű, nőikabát.

Külön helyiségünkben
Leicht Henrik vezetése alatt mérték szerint készült férfiföltény és kabát saját kelmékből.
Előnyös fizetési feltételek mellett
Princz Sándor divatruházának részletes tájékoztatója
Király ucca 23, az udvarban. Telefon: J. 145-21

Pannonia kávéház

MISKOLC, Széchenyi és Kossuth ucca sark
A demokrata- és kereskedővilág találkozóhelye!

PAPLANT

áruiban, minőségben, kivételben a legelőnyösebben kaphat **Blaunál, VII., Király ucca 19** az udvarban.

Ezüstárpu gyár

díszáru és evéseszközök dísz választékban, gyári árban és rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett:
Schleifer Budapest VII. kerület, Kazinczy ucca 14. szám. Telefon: József 145-25

Legfinomabb kalapok és sapkák
Radványi Jenőné
Budapest, Baross tér 17. szám

Részletre

kaphat kedvező feltételek mellett **kész férfi-, női- és gyermekruhák:**
raglán, télikabátot és szőrmekabátokat, férfi és női szöveteket, béleket, vászont- és mosható, férfi- és női cipőket
JUNGREISZ SÁNDOR, Király u. 58

BÚTOROK

rendkívül olcsón kiderusítottak **Baross ucca 63. (Előljáróság)**

STELLA SÚTÓPOR

gyár: Rottenhill-er. 45

Roscher-gépgyár, Görlitz

számtal legjobban szerkesztett anyagból gépeket, Vezérgépjáratok:
Erdélyi Henrik Budapest VII. Dohány u. 73. Telefon: József 38-01

URBÁN

SZÉNKERESKEDELMI RT.
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 17. SZ.
Telefón: 53 40, 53 41, 53-42
SZÁLLÍT:
porosz szenet, kokszot, száraz aprított tűzfűtőt, vagontételeket, fuvarokban és számkocsiban

Hálószobákat,

ebédlőket, újszobákat szalon- és klubgaranturákat, könyvtár- és előszobaberendezéseket egységként több áruban szállít.
Sándor Ignác bútorgyára, Dessewffy ucca 13

Márványírókészletek

tálcák és hamutartók
Telefón: 77-51
Vidékre is szállítok
Márványáru Vállalatnál
Budapest, VI., Rózsa ucca 51-53
(Király ucca közelében)

PÉNZKÖLCSÖN

ékszerre, szőnyegre, szőrmére, mindennemű értékű tárgyra. Ékszerek, szőnyegek, műtárgyak vételre és eladásra.
EXPRESS V. Bálvány ucca 23. Szabadság tér sark

Nagy karácsonyi vásár!

Saját készítményű férfi- és női fehéreneműk!

Zefir férfing 2 gallérral	105 K
Zefir férfing 2 gallérral, bélelve	150 K
I-a frakking, piké mell	140 K
I-a frakking piké mell, kézelővel	180 K
Köpper alsónadrág, hosszú	85 K
Férfi hálóing	110 K
Férfi hálóing	135 K
Női himzett ing	88 K
Női himzett nadrág	38 K

Továbbá nagy választék sifon, szövet, vászon, flannel, zsebkendő és az összes úri és divat cikkben.
Az árak ezer koronákban értendők!
Polonyi és Török divatruház
Budapest, VII., Király ucca 83.
Telefón: József 44-69 szám.

Háló, ebédlő,

úriszoba, meglepő olcsó árban
ORION, Andrássy út 52. Bejárat Főtvos uccában

Olcsó szőnyegvásár

Somogyi Lajosnál, Dob u. 22. Holló ucca sark

Fogászati rendelője

V. ker., Nádor ucca 20. I. em.
Az összes fogorvosi és fogtechnikai műveletek végzése, kedvező fizetési feltételek mellett.
Délelőtt 9-től 1 óráig, délután 3-tól 6 óráig.
Szegényeknek klinikai rendszerű díjtalan rendelés (foghúzás, fogkezelés) kedden és pénteken délután 4-től 1/2 óráig

SAKORVOSI

rendelő vér- és nevelőanyagok részére
EZÜST SALVARNAN ÖLTÁS
Kendelés egész nap. Irázközi út 32. sz., I. em. I. Rókussal szemben

OPERA-ÉTTEREM VI., Andrássy-ut 25

Esténként **Kozák Gábor** muzsikál
Szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap **Bucsky-féle**
disznótóros vacsorák
Naponta **Bucsky-féle** ételkülönlegességek és **Bucsky** által készített **halászlé**
A vevéklő-pincében Bubi énekel
A lélemlételeken kívül minden lakodalmak és társasvacsorákra díjtalanul

Perzsa és gyári szőnyegeket

vesz és elad **ANTIKART Rt.** (igazgató: **Steinberg Z. J.**)
Dob ucca 31. Kazinczy u sark **Telefón: József 123-87**
Olcsón és jól vásárolhat saját műhelyünkben készült legfinomabb szőnyegeket, különleges ezüst kivitelű szőnyegeket, **ékszereket,** disztárgyakat
Keleti és Herbszt ékszerészeknél, Dohány ucca 5/a. a templomnál szemben
Ékszeréssel napi áron, bármilyen összegig

Villányi pezsgő

(Schkaumburg Lippe herceg udo. pincéje)
1911-es és 1913-as töltés.

Mechlovits Ferenc és Társa utóda

Fenyvesi Aladár

Műszaki különlegességek:
Nemez (filz), csiszoló-, fém-, kőszűrő- és polírozó összes anyagok minden célra. Galvanizáló anyagok és teljes berendezések. Csiszológépek
Főüzlet és központi iroda: **Budapest, Baross u. 47**
Telefón József 25-65
Sürgőnyim Polifiliz Budapest
Ausztriában: **Wien, Daungasse 1-a**
Telefón 3332-VI.
Sürgőnyim Polifiliz Wien
Bucarest, Strada Smerdan 28
Kolozsvár, Str. Maria Regina II
Piacútiétek: **Budapest VI., Dúmos császár út 23. Telefón 118-31.**
Miskolc, Arany János ucca 66. Telefonszám 1004.
Jzombathely, Erzsébet királyné ucca 43. Tel. 447.

Vasbútor, rézbútor

szőnyegbortételek
Klein Grul és **Taa** vasbútorgyáratban
Bpest VII. Dob ucca 58

Engedemnyes árban hangszerek és gramofonok
a Nemzeti Demokrata Párt ör tagjainak
Lemez ujdonságok legnagyobb raktára
Hangszer-Otthon
FEKETE MIHÁLY
Budapest VIII. kerület, József körút 9. szám

Karácsonyi vásár

Műbútor, Málók, Ebédlők, Úriszobák, késpinzérek és kedvező fizetési feltételekkel.
VI. Király ucca 70
Unio Bútorárúház Teréz körút sark

Hibás PAPANOK

árban. Rendelésből és mindenféle visszamaradt hely- és vattapapanok kiárusítását kivételesen már most megkezdöttük
Sándor, Ideál" paplanyár
IV. kerület, Kamermyer Károly ucca I (Központi Városház)

Fodor Testnevelő és Vívóintézete

Specialitás: **gyermektestnevelés!**
TELEFONSZÁM: 9-96
IV, Petőfi Sándor ucca 3

Sürgős felhívás

Híveinknek a jövő 1925. évi Peszachi ünnepekre maozthatal való ellátása céljából szükség van a liszt- és egyéb nyersanyagok előzetes beszerzésére, ami oly nagy összeget igényel, melynek előteremtésére a hitközség jelenlegi anyagi viszonyai között képtelen.
Ezért felkérjük hittestvéreinket, hogy 1924 december 15-től december 31-ig hitközségünk pénztáránál (VII., Sip ucca 12. I. em. 24. szám) d. u. 3-7 óra között a vásárolni kívánt maozthi árakra előlegképen kg-ként 15.000 koronát befizetési sziveskedjenek.
A maozthi árát az előteremtés megelőzőleg fogjuk megállapítani. A befizetett előleget az előlegnyugta ellenében a vételárba be fogjuk számítani.
Érdeklében áll a híveknek, hogy az előlegot okvetlen befizessék, minthogy egyrészt a maozthot csak azoknak tudjuk feltétel nélkül biztosítani, akik az előleget befizetik, másrészt azoknak, akik előleget fizettek, a maozthot lényegesen olcsóbban fogjuk kiszolgáltatni.
Tolongságok elkerülése végett ajánlatos az előleget már az első napokban befizetni.
Budapest, 1924 december 1.
A Pesti Izs. Hitközség
Előljárósága.

Csiszolt vízeskészlet	38.000
Csiszolt boroskészlet	38.000
Csiszolt likörkészlet	32.000
Dísz csiszolóval 9 mintában	
Vízeskészlet	98.000
Boroskészlet	90.000
Likörkészlet	98.000

Kristályüvegvásár!

Azonkívül kompókészletek, vázák, jardinterek bámulatos árban
Silányabb üvegáru:
Vízeskészlet 15.000
Boroskészlet 14.000
Likörkészlet 14.000
Király ucca 43 Unger edényházában